

aa taare paa motstanderens mannskaper og materielle resurser. Anglo-amerikanernes materielle overlegenhed kan naar som helst bringe fiendens rekke til aa gi etter - og da er veien til Paris ikke lang. De siste ukers overveldende bombing av tyske syntetiske oljefabrikker og kilder paa Balkan er kanskje den ting som vil bringe lasset til aa velte. For uten tilstrekkelige oljeforsyninger stopper den tyske krigsmaskin av sig selv.

FLYVEBLAD som er spredd blandt de tyske tropper i Norge beskyller Himmler for aa forberede dannelsen av en tysk sovjet-provins innen "Øst-Europas Forenede Sovjetrepublikker". Videre beskyller han for aa sabotere leveringen av ammunisjon til frontene og for aa lagre denne paa steder hvor SS-tropper hurtig kan faa raadighet over den naar Himmler gir ordre til kupp. General v. Daniels, som ble fanget ved Stalingrad, skal ifølge flyvebladet vare utsett som overbefalshavende for den røde tyske hær.

NYHETENE FRA LONDON SØNDAG DEN 30. JULI 1944 KL. 18.30.

VESTRONTEN. Briterne aapnet i morges et nytt angrep i Caumont-avsnittet, ved den østre flanke av det amerikanske frontavsnitt i Normandie. Forut for angrepet gikk kraftig bombing av tyskeres stillinger fra tunge og middels tunge allierte fly, ca. 1000 i alt. Angrepet foregaar baade med infanteri og tanks, bl.a. er det satt inn saakalte Churchill-tanks. Det meldes at offensiven i de første timene har vart rask, men at den gaar over vanskelig lende. Lengre vest har amerikanerne gaatt fram over hele sin 50 km. brede front fra elva Vire, som renner gjennom St. Lo, til havet. Lengst i vest nærmer de seg den vesle havnebyen Granville. I dette omraadet holder 2 a tyske divisjoner paa aa bli omringet. Ellers regnes det at amerikanerne i denne offensiven har satt ut av spillet bortimot 3 divisjoner, i drepte, saarete og fanger. Tyske fanger har fortalt at Rommel skal vare død i et hospital etter de saar han fikk under flyangrepet paa hans hovedkvarter i Lisieux for et par uker siden. Allierte fly har ødelagt et stort antall tyske tanks. Bak fronten har de hatt 1500 innflyvninger med angrep mot troppekamlinger og transportmaal. Startplasser for flyvende bomber er ogsa bombet. En del flyvende bomber kom inn over Sør-England i siste døgn.

Mosquito-fly angrep i natt Frankfurt am Main for annen gang paa rad.

ØSTFRONTEN. De tyske hærene i Østersjøområdet er nesten avskåret. Russerne staar i nærheten av Mitau (ogsaa kalt Selgava) 40 km. sørvest for Riga. Her løper veier og jernbaner sørover fra Riga sammen, og hvis Mitau faller, har de tyske hærene nordenfor ingen mulighet for aa slippe bort over land.

Framrykningen fra Sjavli mot Mitau har vart en av de raskeste under krigen.

Fra Sjavli rykker russerne ogsaa sørover mot Østprøyssen. Avdelinger staar 80 km. fra Tilsitt. Praga, fabrikk-forstad til Warsjava, som er sterkt besfestet av tyskerne, hamrer russiske fly og artilleri løs paa idag.

Marskalk Rotosovski har slaatt opp sitt hovedkvarter i nærheten av Warsjava og venter paa at hovedstyrkene skal komme etter. Lengre sør fortsetter sovjettroppene aa gaar over Weichsel i stort antall. De har ronsat østbredden for tyskere i 90 km.s lengde. Bak Warsjava og Weichsel ligger aapent lende uten naturlige hindringer foran russerne. I sør fortsetter russiske tropper fra Przemysl og har naadd en by 10 km. fra Rzezov paa vei til Krakau.

Ungarske tropper som har prøvd aa stanse russerne, er slaatt tilbake.

Den polske statsminister Nikolaiczek, sjef for regjeringen i London, er kommet til Teheran paa vei til Moskva for konferanse med russerne. I Teheran gikk han ombord i et russisk fly. I Kairo hadde han møtt utsendinger fra den hemmelige polske organisasjon i Warsjava. I Finnland har det vart arrestasjoner av folk som delte ut opprop om aa gjøre slutt paa krigen.

SØRFRONTEN. Fortsatt framgang mot Firenze. Nyzeelendere har erobret høydedrag ikke langt fra byen. Indiske tropper staar i utkanten av Empoli, vest for Firenze. Ved kystene har det vart lokale kamper.

REVOLTEN I TYSKLAND. Meldinger er kommet til London om at hovedmennene i generalenes sammensvergelse var Zeitzler, generalstabssjefen, og Fromm, sjefen for hærens reserver og intendanturen, og medlem av rustningsstyret. De maa mer enn noen andre forutsettes aa kjenne den tyske hærs stilling. Det var ekspertene som gjorde oppstand, og grunnen skal vare Hitlers bestemmelse om at Østersjølandene skulle forsvares for enhver pris. Da Vitebsk var falt, mente ekspertene det eneste fornuftige var aa trekke tilbake de 30 divisjoner i Østersjølandene, saa de ikke skulle bli omringet som i Stalingrad og Tunis.

Hitler valgte aa holde 1000 km-fronten fra Narva til Karpaterne. Idag ser det ut som Østersjø-armeen blir avskåret.

Mappe 72
Eksp. 38 A
Dato august 1944.

Nr. 38 - 1. aarg. KONGESPEILET.

HANS MAJESTÆT KONG HAARON DEN SYVENDE fyller i dag 72 år. Vi kan ikke uttrykke vaare ønsker for dagen bedre enn med kongesangens gamle ord:

Gud sign vaar konge god,
gi ham i farer mot,
gi ham din fred,
Gi du ham vise raad,
styrk ham i all hans daad,
styrt svik og ondskaap kaat
i støvet ned!

Høit sverger Norges mann
hver i sitt kall, sin stand
troskaap sin drott,
Trofast i liv og død,
tappert i krig og nød
alltid vaart Norge lød
Gud og sin drott!

Med disse ordene skal vi snart ønske ham velkommen hjem.

Vi kom forleden tilfeldigvis over et nummer av "Dagbladet" fra 1925, som hadde en artikkel til kongens 25-års jubileum med følgende konklusjon: "Knappt en eneste republikaner har løftet sin røst i Norge siden 1905. Det kommer vel av at kongedømmet har forstått i en ganske sjelden grad aa gjøre seg usynlig her hos oss. Kong Haakon gaar ikke med krone som i eventyrene; har han laant noe hos Asbjørnsen, er det snarere usynlighets-hatten!" Og det er sant nok at kongen aldri har forsøkt aa "stikke seg fram" - bare vare ham for det! Naar han alltid valgte den mest mulig demokratiske linje og satte sin egen person i bakgrunnen, skjedde det sikkert fordi det var i samsvar med hans egen natur. Han er ingen elsker av titler og flitterstas. Likefram og jevn har han vart i all sin ferd. Naar han nevnte H.M. Dronningen, var det oftest som "min kone" - manges undersatt vil heller snakke om sin "hustru" eller sin "frue". Beskjeden og tilbaketrukket, liketil i omgang, visste kong Haakon ogsaa til enhver tid aa opptre med all den verdighet som hans høye stilling krevde. Vi kan vare stolte over aa ha en slik øtling av Europas eldste regjerende kongehus som vaar representant overfor verden. Men kong Haakon er blitt langt mer enn vaar representant. Han er blitt selve symbolet for Norge og Norges frihetskamp. Selv hadde han sikkert helst levet livet til ende i stille og verdig beskjedenhet. Men tyskerne ville det anderledes. Den 10. april 1940 lot de som om den norske regjering ikke eksisterte, som om kong Haakon hadde vart enevoldskonge. Den tyske minister henvendte seg direkte til kongen for aa be ham godta Quisling som statsminister. "Be" er for resten ikke det riktige uttrykk; en fjerdedel av henvendelsen var smiger overfor kongen, forsikringer om den utroligste høyaktelse; de neste tre fjerdepartier bestod av utilslørte trusler om hva som ville hende ham selv og landet hvis han vaaget aa avslaa kravene. Tyskerne trodde de skulle ha lett spill med kong Haakon. En mann som aldri opptredte med store ord eller voldsomme faktorer, som alltid holdt seg langt mulig borte fra alt maktsykt strev - at en slik mann kunne vare annet enn en viljeløs nikkedukke, det var for tyskerne ganske ufattelig. Kongens "usynlighetshatt" hadde narret dem helt. Men de fikk snart oppdage sitt mistak, de fikk se mannen som han virkelig var. Kongen nektet aa forhandle med dem uten aa raadføre seg med sin regjering. Han sammenkalte statsraad og erklarte at hvis regjeringen mente det var nødvendig aa godta Quisling for aa spare landet for krigens lidelser, ville han bøye seg, men da ville han ikke bli staaende som konge over et uselvstendig folk, og heller ikke la sin sønn gjøre det. Han ville frasi seg tronen for seg og sitt hus. Han hadde talt med kronprinsen, som var enig. Regjeringen var ogsaa enig, kampen skulle føres videre, og baade konge og regjering ble staaende. Tungt var det, da de maatte forlate landet den 7. juni 1940, og tungt var det aa se mange folks forvirring i månedene som fulgte, mens tyskerne trampet Frankrike ned og skret av Englands kommende fall. Men ved sine taler fra London gjorde kongen det klart at han og regjeringen hadde handlet riktig. Kong Haakons kringkastingsappell var kanskje ikke noe mesterstykke i propagandas kunst. Kongen gjorde ingen forsøk paa aa spille folketaler. Naar hans ord gjorde saa dypt inntrykk, var det fordi alle kunne høre at her talte et menneske, et godt menneske, en mann som fra første stund hadde vart klar over at kompromis med nazismen var umulig, fordi et kompromis med ondskaapen og løgnen er umulig. Kong Haakons navn staar for oss som symbolet paa en bedre tid. "Naar kongen kommer tilbake" - det er dagen vi venter paa. Og den nærmer seg raskt; -

VESTFRONTEN. Fra Normandie støtet de britiske og amerikanske tropper fra i flere retninger. I vest har merikanerne sør for Avranches krysset elva Sélune paa flere steder. De har inntatt veiknutepunktet Pontorson nær munningen av elva Couesnon vest for Sélune, og framskutte avdelinger er paa vei mot det viktige knutepunktet Rennes midt inne i Bretagne. Øst for Avranches har amerikanerne tatt landsbyene Tessy og Précy tilbake. Paa det britiske frontavsnitt har det ogsaa vært god framgang, i midtsektoren opptil 20 km. Kanadiene gaar ogsaa til nye angrep. For sent later det til aa være gaatt opp for tyskerne at dette er et avgjørende slag. De sender naa store styrker til hjelp fra Pas de Calais-området, men det er tvilsomt om de kommer fram til annet enn et tapt slag eller et kostbart tilbaketog. De allierte har stor materiell overlegenhet og har hatt 3000 utflyvninger over Nord-Frankrike siste døgn. 70-80.000 fanger er tatt i Normandie.

ØSTFRONTEN. De 25 tyske divisjoner i Estland og Nord-Latvia er naa helt avskåret. Alle forbindelser med Østprøyssen er brutt, og russerne har naadd Riga-bukten. Kaunas ble tatt i gear. Tyskerne hadde 8.000 falne, 12.000 overga seg. Det kjempes langs Augustovo-kanalen, like ved grensen til Østprøyssen. Det er ogsaa harde kamper i gang i Praga, forstaden til Warsjawa øst for Weichsel. Polakkene deltar naa i stort antall i kampen mot tyskerne. Enda en tysk general har overgitt seg. Det er nr. 27.

SØRFRONTEN. Voldsomme kamper er i gang. Styrker av 8. arme gaar langsom, men sikker framgang i en stor halvsirkel sønnenfor Firenze. Motstanden er innbitt som aldri før, for de tyske kjernetropper prøver av all makt aa holde sine utbygde posisjoner, men blir drevet tilbake.

FJERNE ØSTEN. Paa Nederlandsk Ny Guinea har amerikanske tropper utvidet sitt bruhode paa vestspissen av øya. Paa Timian i Marianerne gaar japanerne ikke lenger motstand. Paa Guam har amerikanerne tatt 4 nye byer.

CHURCHILL har gitt en lengere oversikt over krigssituasjonen og understreket at han bare hadde gode meldinger fra alle fronter. Om de flyvende bomber over Sør-England opplyste han at 5340 hadde slaat ned og drept 4735 mennesker. 14.000 var saaret. I tiden 15. juni-31. juli hadde tyskerne paa denne maaten kastet 4500 tonn sprengstoff over Sør-England. I samme tidsrom er krigsproduksjonen i Tyskland bombet med 48.000 tonn. Han forklarte at den store offensiven i Normandie var blitt forsinket ved at været i juni maaned hadde vært mer urolig enn paa 40 aar. Han sluttet sin oversikt over de forskjellige fronter med aa si at han ikke ville vkke falske forhåpninger, men at det godt kan tenkes seiren snart er der - og i motsatt fall skal vi fortsette med all kraft; sluttet han. **TYRKIA** har brutt den diplomatiske og økonomiske forbindelse med Tyskland. Om dette skal føre til krig, kommer an paa om Tyskland og Bulgaria veager aa skaffe seg ogsaa Tyrkia til fiende.

FINNLAND. Ryti har traadt tilbake og er avløst av Mannerheim som Finlands president. Times' Stockholmkorrespondent skriver at dette betyr at Finland endelig gjør et forsøk paa aa slutte fred med Russland. Ryti hadde personlig bundet seg til aa holde paa avtalen med Tyskland om ikke aa slutte sørfred. Aftenbladet skriver at i begynnelsen av forrige uke var det et møte i Stockholm mellom finske og russiske forhandlere. I slutten av uken fortsatte forhandlingene, og russerne stilte da som vilkaar at Mannerheim ble president. Feltmarskalk Mannerheim har vært finsk øverstkommanderende under hele krigen. Han har i denne egenskap sendt ut flere proklamasjoner med takk til de tyske vaapenbrødre o. lign., men det er en kjent sak at han fra gammelt av helst har ønsket aa se Finland forsvart av finnene alene. I 1918 holdt han paa at finnene skulle tilkjempe seg sin selvstendighet uten tysk hjelp, selv om det ville bli kostbarere for dem. Da Tyskland brøt sammen høsten 1918, gikk den tyskvennlige Svinhufvud av som statssjef, og Mannerheim kom i stedet. I de 20 aar som fulgte, var han regnet for en av dem som støttet det gode forhold til Russland. Historien gjentar seg. Mannerheim er en gammel mann i dag, og hans overtagelse av presidentplassen var kanskje for en stor del en symbolsk handling. Hans ærefryktiggjørende navn vil hjelpe til aa holde de desperate elementer, særlig innen offiserstanden, i tømme, og forhåpentlig kan Finland redde sin selvstendighet i land i den 12. time.

Saa staar han der og ræstner som et livløst Tra paa Roten,
men selv saa tror den gamle Ørn
at nu - nu staar han gjævere end nogensinde før.
Knut Hamsun: "Aftenrøde", 2. akt.

Hamsun har vært saa uheldig aa bli 85 aar gammel. Ingon har vel skrevet saa krasst og hensynsløst om alderdommen som han - dengang han enda selv var ung. Han skrev bøker mot alderdommen og havdet at "Aaldens Ablomstringsalder" begynner naar en mann er 50 aar. La oss ikke ta saa hardt i, la oss si 80 aar - hva Hamsun skrev i sin ungdoms kraft er iallfall nok - saa pussig aa lese i dag: "Da Alderdommen ikke lenger kunde hævde sig i Livets Kampe, gikk den aldeles ikke hen og skjulte sig, men den bredte sig paa de høieste Steder og paabød de Unge at høre og hylde sig. Og naar de Unge adlød, sat de Gamle som store kjønsløse Fugler og nikket af Fryd over Ungdommens Lydighet. Hør her, I Unge! Sat en Lunte under Alderdommen, ryd Satet og indta Plassen. De gamle Hjerter er døde for alt undtagen for Hatet til det Nye og Unge. Og i de utslitte Hjørner er Krafter nok til en Idé endnu, ett snedig Paafunn: et Ungdommen skal hævde Tænderhøden. Men mens de Unge hemmes og sinkes under denne kyniske Lære, sitter Seierherrene selv og fniser over sin makeløse Opfindelse og synes Livet er fortreffelig indrettet. --- En Mand er psykisk og fysisk gammel naar han er 50 aar. Han pus-ter tungt naar han skal knytte sine Skoremmer. Han maa hvile ut naar han har skrevet sammen en Bok. Har han Ry, maa han ofter den Tid prøve at behol- de dette Ry ved Hjælp af Agenter trindt om. Han har sine Medhjælpere i Ut- landet, sin Agent i Tyskland, i England, i Frankrike; men særlig viktig er Agenten i Tyskland. Og selv gaar den Gamle og mener sig at være ung. --- Er Agenten i Tyskland en Mand som forstær sin Plikt, vil han slaa fast i et utbredt Blad at det er hans egen herlige Gamle som først - som aller først - fandt Veien. Og den Gamle vil finde det seere behagelig." Det gaar en Nemesis gjennom livet. Den har rammet Hamsun slik at vi idag maa slenge ham i nesen de ord han selv i 1904 - ikke nettopp hensynsfullt - slengte etter Bjørnstjerne Bjørnson: "De er blitt gammel, Mester, det er Saken - og gid De ikke var blitt gammel!" - Knut Hamsun har aldri vært noe godt menneske, der han laa i skitne prosesser med alle og enhver, til og med sine egne søsken, som ikke fikk lov aa kalle seg Hamsun - de skulle varsagod bli hetende Pedersen! Han har ivret for en forraaing av straf- feloven, han var alt under forrige krig en beundrer av Tysklands brutale maktutfoldelse. "Guter Musikant, aber schlechter Mensch". Men like fullt - det er et langt skritt fra beundring av tyskerne paa avstand til beundring mens de velutar ons eget land. Naar en mann mister evnen til aa omstille seg etter nye inntrykk, da er han gammel, skrev Hamsun en gang. Det høres nesten som han med de ordene paa ferhaand har villet be om unnskyldning for det han kom til aa bogaa naar han ikke lenger evnet aa reagere ungt og sunt. Derfor er det beste ønske vi kan gi ham paa 85 aars-dagen: "Gid du ikke var blitt gammel!"

KRIGSOVERSIKT. Tyskerne setter tydeligvis alt inn paa aa holde Warsjawa og Weichsel-linjen saa lange som mulig. Tankene gaar tilbake til 1939, da tyskerne den 1. september rykket over den polske grense. 26 dager se- nere kapitulerte Warsjawa etter et hensynsløst bombardement. Naa er tys- kerne redd for aa oppleve en ny polsk lynkrig, denne gang den andre vei. Bak Warsjawa er det flatt lende gjennom hele Polen og langt innover i Tyskland., og det er ingen store elver som kan stanse infanteriet og synke de motoriserte avdelinger - ikke før Oder, et godt stykke vestenfor den tyske grensen. Oder gaar paa ett punkt bare 56 km. øst for Berlin. Russerne har under framrykkingen hittil over det aapne landet i Hvite- Russland vist en raskehet som er uten sidestykke i krigshistorien. Enkolte ganger i sommer har de gjort opptil 60 km. i døgnet, 20 km. mer enn tys- kerne under sine tidligere lynkriger har gjort. Ikke bare panserstyrkene har vist stor bevegelighet, ogsaa infanteriet er blitt flyttet raskeere enn motstanderen hadde drømt om, og store konvoinstillinger er med transportfly blitt omgruppert til stadig nye punkter paa fronten. Det er ikke rart om tyskerne gruer for en bevegelseskrig i Polen med retning mot Schlesien og Østprøyssen. Ellers samler interessen seg paa Østfronten om de 20-30 tyske divisjonene i Estland og Latvia, som er avskåret fra landforbindelsen

sørover. Det spørs hvor mange av dem det vil kunne lykkes å faa hjem til Tyskland sjøveien. De aller fleste vil sannsynligvis gaa nedenom og hjem. Retrettmuligheten for de 10 tyske divisjonene i Finnland er like problematisk, hvis Finnland slutter fred. Og en fredsslutning ser ut til å være mulig etterat Mannerheim er blitt president. Han er kanskje den eneste som vil kunne faa de tyskvennlige klikker i Finnland til å godta en mer eller mindre hard fred med Russland. De tyskvennlige ville sikkert ikke ha bet seg paa å prøve et kupp sammen med tyskerne mot sivile politikere som f.eks. bankdirektør Ryti, den avgaatte president. Men med hærens øverstkommanderende feltmarskalk Mannerheim er det noe annet. - Paa Balkanfronten er det stille, men sperringen av den tyrkiske grense er en advarsel til tyskerne. I Italia hamrer de allierte løs mot Firenze. I Normandie er fronten for alvor løsnet, og framgangen i dag er slik at vi kan begynne å snakke om amerikansk tempo.

NYHETENE FRA LONDON TORS DAG DEN 3. AUGUST 1944 KL. 18,30.

VESTFRONTEN. Amerikanerne trenger inn i Bretagne og har erobret byen Rennes. Den amerikanske krigsminister Stimson meddelte i ettermiddag at Rennes var falt, og at amerikanerne trenger videre sørover. Byen er et viktig kommunikasjonssentrum og ligger i flatt, åpent lende som egner seg bra for store tankoperasjoner. Amerikanerne står ogsaa i utkanten av Dinan, 20 km. sør for St. Malo. Tidligere i dag ble meldt at amerikanerne hadde tatt knutepunktet Le Mesnil Adèle paa vei til Rennes. Øst for amerikanerne rykker de britiske tropper sørover i området ved elva Vire. De er til dels kommet 20 km. sønnenfor Vire, og holder dessuten selve byen av samme navn. Mellom den amerikanske og den britiske del av fronten er 4 tyske divisjoner i ferd for å bli fanget i en "lomme" som de allierte prøver å lukke omkring dem. Ogsaa i området ved Villere-Bocages sør for Caen holder ringen paa å lukke seg omkring tyskerne. Det var 2500 utflyvninger over Nord-Frankrike i siste døgn, med bombing av troppetog, flyplasser og fabrikker.

ØSTFRONTEN. Russerne kjemper i Praga, forstaden til Warsjawa øst for Weichsel. Samtidig har den polske underjordiske arme reist seg i selve Warsjawa i forstaelse med russerne. Den kjemper i sentrum av byen nær det tyske hovedkvarteret, som holder til i en tidligere polsk departementsbygning. Ogsaa i den vestlige del av Warsjawa er kamper i gang, særlig ved flyplassen. De tyske sivile funksjonærer er i ferd med å evakuere både Warsjawa og andre polske byer. - Russerne har praktisk talt naadd grensen til Østprøyssen, russisk artilleri beskytter tyske stillinger inne i Østprøyssen og troppene står noen faa km. fra grensebyen Eydkau paa jernbanen til Königsberg. Det er sannsynlig at de forreste avdelinger alt kjemper inne i det østligste av Tyskland. - Russerne rykker fra tre kanter mot de innestengte tyske divisjoner i Estland og Latvia, og har naadd sjøen 40 km. fra Riga.

SØRFRONTEN. Det raser et voldsomt slag paa adkomstveiene til Firenze. 5 utsøkte tyske divisjoner er satt inn her. Vest for Firenze har indiske tropper satt over elva Pesa paa bred front og rykker 3 km. videre. Britiske tropper rykker oppover Greve-dalen og har god framgang mot inubitt tysk motstand. Havneområdet i Genoa har vært bombet. I juli maaned har det vært en rekordmessig bombing, særlig av Tysklands oljeforsyninger, som er blitt angrepet med 5.000 tonn bomber. De tyske armeer lider under oljemangel. - Det er stor nervøsitet paa Balkan etterat Tyrkia har brutt med Tyskland. Hverken rumenerne eller bulgarerne ønsker å legge seg ut med tyrkerne. Bulgarerne har i det siste prøvd å oppnaa diplomatisk kontakt med Russland. Sjefen for den polske London-regjering Mikolajczak har konferert med russerne i Moskva, og det ventes at han vil treffe sammen med medlemmene av den polske frihetskommité i Moskva med det første. Tyskerne er i ferd med å forlate Tyrkia. Over alt i sine konsulater brenner de papirer og arkiver, og i en by begynte det å brenne i konsulatbygningen, da tyskerne hadde vært for ivrige for å faa papirene un-

For en tid siden ble det avvertet ledig en del stillinger i den norske jernbane-etat, men hjemmefrontens parole ble fulgt. Ingen søkte stillinger.

Kongen fyller i dag 72 aar. "Han er like ungdommelig rank og frisk som før," sa professor Worm-Müller i radioen for et par dager siden.

Dato 8/8-44
DEN 8. AUGUST. "Detn var ved Somme en graatung, mørk sommer natt. En nosten ugjennemtregelig, fuktig taake hvilte over de krigshævede markene langs elva. Alt var ennå stille, bare av og til hvislet en vind og kule gjennom luten. Da klokken kunne være litt over fire, syntes de tyske stasjonspostene plutselig at den tette taake ble ennå tettere og mer ugjennemtregelig. Det var som om det kom krypende langs jorden en mørkegraa, ullen masse - kunstig taake. Og saa brøt det ut av denne hundreder og atter hundrer av smaa lottbygde engelske tankskver og dn forsynt med hurtigskytende maskingeværer. Slik begynte dagen som Ludendorf kalte "den tyske hørs svarte dag" den 8. august 1918. Angrepet kom overraskende paa tyskerne. Det hadde ogsaa hendt før. Men som for første gang syntes tyskernes motstandsevne som lammet overfor angrepetts voldige kraft. Fra den dagen gikk det nedover fra uke til uke. "Es wird immer dunkler um uns", sa Hindenburg den 27. september. Det var Hindenburg selv som hadde uttalt at krigen vilde vinnes av dem hvis hærføret til slutt hadde de sterkeste nerver. Og i disse ukene brøt tyskerne sammen i august-september 1918. Det samme oplever vi. Attentatet mot Hitler viser tydelig hvilken forfatning de tyske generalsnerver befinner sig i. Den første uken av august vil ogsaa denne gang gaa inn i verdenshistorien som den da tyskernes front i Frankrike fikk det avgjørende grunnskudd. Amerikanernes lynsnare erobring av Bretagne har gitt de allierte det album som hittil har hemmet deres operasjoner. De vil her faa viktige og gode havner i tillegg til Cherbourg og Caen. Tyskernes viktigste ubaathavner vil dermed være likvidert. Det er en lang og hard opslitningsprosess som ligger bak amerikanernes hurtige gjennombrudd. Det har kostet tyskerne enorme tap å holde de allierte innenfor det begrensede bruhode under invasjonens 7 første uker. De er blitt tvunget til å støtte op med forsterkninger som høylylig trengtes andre steder. Seiren i Bretagne skyldes utvilsomt det faktum at tyskernes brotagnske tropper ble slaatt allerede i Normandie. Det koster tyskerne utrolig meget strev og mange vanskeligheter å forflytte sine tropper innen Frankrike. Bombeflyenes herjinger av kommunikasjonssystemet i tillegg til Machistyrkenes vel organiserte og vel utførte ødeleggelse hindrer omgrupperinger. Tyskerne vet ogsaa at blotter de sig et sted er det alle chanser for at anglo-amerikanerne anfaller nettop der neste gang. Deres ubegrensede lufthæredømme gjør observasjonstjenesten lett. Man skal ikke glemme at det er tyskernes elitedivisjoner: Panzer-, pansergrenader- og fallskjermjegerdivisjoner som blir revet op paa vestfronten. Innslaget av SS-divisjoner som utgjør den strategiske reserve er meget høi. Tyskerne har nok ennå divisjoner de kan kaste inn i kampene, især da i Pas de Calais-området. Disse har til oppgave å forsvare startplassene for de flyvende bomber, og blir neppe brukt før i ytterste nød. Dette tidspunkt maa være kommet nu, for meldinger fra London gaar ut paa at forsterkninger er paa vei fra Pas de Calais til Normandie-fronten. Det er en helt ny krigsførsel som nu er innledet i Frankrike. Hittil har de allierte paa grunn av for liten plass ikke kunnet nytte sin materielle overlegenhet fullt ut. Ifølge tyske oppgaver kan de allierte sette inn 3 tanks mot hver tysk. Dette sammen med Luftwaffes fravar over kampsonen begynner å undergrave de tyske troppers moral. Fangetallet stiger stadig. Over 100.000 fanger er allerede talt op. Amerikanerne har alvorlige vanskeligheter med å ta vare paa alle fanger under sin hurtige fremrykning. Saaledes hadde en amerikansk korporal oppsynet med 500 fanger alene. Tyske troppeenheter under kommando av sine offiserer, som hadde gitt sitt aresord, marsjerte uten bevoktning til samle-plassene. Finnland gaar mot fred. Mannerheim, som allerede under forrige krig var kjent for sin pro-allierte innstilling, er den beste garanti for dette. Problemet er de tyske troppers tilstedevarelse i landet. Ifølge svenske meldinger har tyskerne begynt å trekke ut de 20.000 mann, som kom som forsterkning til Syd-Finnland etter Ribbentrops besøk. General Rendulics 7 divisjoner, som holder Nord-Finnland inntil Soumialmi, sitter ganske godt i fellen. De vil ta flere maanedes å evakuere dem over Finmark. Å transportere dem til sjøen vil være et mer enn risikabelt foretagende etter at russerne har naadd Østersjøen. En slik evakuering vil ogsaa kreve besettelsen av Aalandsøene. Et slikt brudd paa konvensjonen om disse øene vil tolerert av svenskene. At 20-30 divisjoner er blitt avskåret i Randstatene

kan man vel rolig kalle hitlers største fadase under denne krigen. Det var jo ogsaa den direkte foranledning til generalens revolte. Disse divisjoner kunne vel gjort mer nytte for sig ved forsvaret av selve Tysklands grenser. Det er ikke som tyskerne paastaar nye formasjoner som prøver aa støtte op forsvaret av Warszawa og Weichsel-overgangene. SS-panserdivisjonene Herman Goring og Totenkopf er tatt fra andre fronter og kastet inn i kampene uten aa bli gitt chance til hvile. Til støtte har de faatt den norske nazidivisjon, en hollandsk, en estnisk og en østprøysisk infanteridivisjon. Dette er neppe avdelinger som hjemper hardt for et fedreland som ikke er deres. Imens stormer russerne videre uten aa la sig stense av slaget ved Warszawa. Fra sitt bruhode paa vestsiden av Weichsel rykker to fangarmer mot Tyskland, den ene mot nord-vest for aa omgaa den polske hovedstad og for aa avskjære Østprøysen fra resten av Tyskland, den annen mot Krakau og Schlesien. Samtidig trues tyskerne søndre fløi ved fremstøtet gjennom Karpaterpassene. Det later ikke til at Tyrkias brudd med Tyskland vil ha noen direkte krigerske følger i første omgang, dertil er Bulgaria i første rekke, men ogsaa Romania, altfor influerte av Tysklands mange nederlag. Sannsynligvis vil de allierte faa flybaser i Tyrkia og deres bombefly vil nok bidra til aa skremme vasallstatene ut av krigen. Hvordan det nu enn er: Tyrkia, som kalles "verdenskaldeste beregner av politiske chanser", gir et godt fingerpek om hvor meget Tysklands chanser veier hos en uholdet iaktager.

NYHETENE FRA LONDON MANDAG DEN 7. AUGUST KL. 18,30:

OPROP FRA HJEMMEFRONTENS LEDELSE: Nye tiltak forestaar for aa gjennomføre mobiliseringen. Ingen maa slaa sig til ro. I Latvia og Nederland ventet tyskerne til guttene kom hjem og slo saa til. Fra Astrup og Marthinsen er det gaatt ut skrivelse til politiet med følgende hovedinnhold: 1. Først sendes skriftlig innkallelse. 2. Deretter sendes innkallelsen til politiet som prøver aa hente den innkallede. Hvis han ikke er tilstede skal familien oppgi hans opholdssted. 3. Hvis heller ikke dette fører frem skal arbeidsformidlingen kalle ut den innen familien som egnor sig best. Det er særlig av dette 3. punkt tyskerne venter sig mest. Vaar ledelse stiller 4 krav til oss: 1. Den som innkalles holder sig borte. Han underretter ikke familien om sitt opholdssted. 2. Ogsaa alle andre i arbeidsplass eller holder sig borte. 3. Alle plikter aa hjelpe de som er i faresonen. 4. Hele folket i alarmtilstand.

VESTFRONTEN. Den 7. tyske armés skjebne henger i en traad. Amerikanerne har paa 5 punkter gaatt over floden Mayenne, bl. a. ved Laval og Mayenne og staar nu umiddelbart foran byen Le Mans og Alençon paa veien til Paris. Tidlig i dag gikk engelseke og kanadiske tropper over Orne ved Thury Harcourt og anfaller dermed Rummels stillinger sør for Caen i ryggen. Byen Vire er rensert for tyskere. Fronten retter sig nu ut til en linje fra Caen til Anger ved Loire. 400.000 flyveblad nedkastet over de tyske tropper med opplysninger om retretten paa østfronten. Oprensningen i Bretagne fortsetter. 12.000 fanger tatt. Ialt er 75.000 mann i fare for aa bli innesluttet i Bretagne. Besetningen i Lorient har ytret ønske om aa overgi sig. Operasjonene understøttet effektivt av undergrundstropper. Evakuering sjøveie fra Bretagne forhindres av britiske skib. Igaar ble en konvoi paa 7 skib som prøvde aa stikke ut fra St. Nazaire senket, mens en annen ble jaget tilbake. Mange flyplasser vil styrke det allierte angrep etter Breagnes erobring. Av 25 divisjoner i Frankrike er nu 13 utslettet. De tyske divisjoner hindres alvorlig av bensinmangel. Panserdivisjonene kan kanskje redde sig tilbake med infanteridivisjonene er for langsomme. De tyske forvaltningskontorer er flyttet fra Paris til Nancy.

Østfronten. Oljesentret Drohobycz i Karpates utløpere inntatt igaar. Tyskerne gjør furtvilete motangrep mot russernes store bruhode paa vestsiden av Weichsel, men blir sleat ubønnhørlig tilbake. I Warszawa gear polske friskere frem. Russerne forbereder fremstøt mot Østprøysen. I Italia har britiske tropper faatt fast fot i Firenze paa nordsiden av Arno. Tyskerne gjør intet forsøk paa aa leve op til sin erklæring om at Firenze er en oopen by, men utnytter 8. armés ønske om aa spare byen. Oprensningen i Tyskland griper om sig. Selv generaler ved fronten blir avskjediget. Saaledes er sjefen for det 87. armekorps som hjempet mot amerikanerne i Frankrike takket av. Bulgaria har gjennom sin minister i Ankara bedt Tyrkia sondere stemningen hos de allierte hvis Bulgaria nu skulle trekke sig ut av krigen. Inatt sotore flyangrep mot oljeanlegg i Gdynia, Berlin, Brandenburg og Kiel, Hamburg og Rhonedalen.

HELE FOLKET I ALARMTILSTAND. Den parole som Hjemmefrontens ledelse sendte ut over London radio den 7. august om fortsatt innbitt motstand mot alle tyskerne og N.S.' forskjellige arbeidstiltak, enten de nu blir kaldt arbeids-tjeneste, - innsats eller - mobilisering, har en meget alvorlig karakter. For ansvarlig norsk hold har man lenge vært paa det rene med at de ansvar-ende myndigheter vilde sette meget inn paa "aa reise kjerringa" fra det te-tale nederlag de maatte taale i forbindelse med arbeidsmobiliseringen av aarsklassene 1921-23. Dette syn har en ogsaa gjentagne ganger kommet til uttrykk saavel over London radio som i den frie norske presse. Det naturlige ønske om revansje fra N.S.' side har faatt et sterkt puff fremover av hen-delsene i Tyskland den 20. juli, som ga støtet til opnevningen av Goebbels som "riksbefullmektiget for den totale krigsinnsats" med oppdrag attar en gang aa bunnskrape Tysklands og de tyskokkuperte lands arbeidreserver. Terboven, som ble innkalt til "pep"-møte i Berlin kort etter, kom sikkert hjem med bestemte instruksjoner om aa sørge for at Norges bidrag til Tysk-lands krig skulde gis et ganske annet omfang enn hittil. Det er derfor meget sannsynlig at tyskerne vil gi N.S. myndighetene en viktigere støtte denne gang enn sist, da N.S. spilte slik grundig fallitt med sin arbeidsmobil-isering. Astrup og Marthinsen sendte ut sin skrivelse til politiet allerede den 20. juli og kom dermed tyskerne i forkjøpet. De har ogsaa absorbert sam-pass meget av tysk mentalitet at deres tiltak fallt fullstendig i Reichs-kommisars smak. Bestemmelsen om aa utskrive et medlem av den innkalttes for-milje, dersom denne ikke paatreffes, passer fint inn i tyskerne system. Eksempel Gisseltagningen har i lengere tid og ved gjentatte anledninger hørt til tyskerne kjæreste metoder her i Norge. Det nye er bare den maalestokk meto-den skal gis - og at det offisielt er "norske" som staar bak. "Gentlemen" Generaloberst v. Falkenhorsts tale forleden viser med all ønskelig tyde-lighet at han ikke vil vike tilbake for aa sette inn avdelinger av Wehr-macht for aa hjelpe Statspolitiet, om nødvendig. Det er mot denne bakgrunn vi maa se Ledelsens parole om at det norske folk maa være i alarmtilstand. Det viser tydelig stundens alvor. Den øvrige del av parolen; at alle som staar i fare for aa maatte utføre krigsviktig arbeid skal holde sig i dek-ning - selv for sin familie - er i sakt med den linje vaar ledelse har truk- ket op tidligere, og kan ikke staa i fare for aa bli misforstaatt av noen nordmann. At alle plikter aa hjelpe de forfulgte paa enhver tankelig maate er ogsaa en kjær plikt for oss alle. Ordren om aa holde oss i alarmtilstand viser at vi naar som helst kan opleve alvorligere dager enn vi gjør i dag. Vi har med desperate motstandere aa gjøre, med motstandere som vet at deres kamp er tapt, men som heller ikke er i tvil om hvilken deres personlige skjebne blir naar de maa strekke vaapen. Vi skal ikke gaa av veien for et nappetak med dem og vi vet utgangen vil bli den samme som forrige gang da de vilde tvinge vaar ungdom til aa arbeide for Tysklands krig. Og en ting skal vaare motstandere være paa det rene med: Kjernen til en aktiv norsk undergrunnsarmé ligger allerede i vaare skoger og paa vaare fjell - og der er det plass til mange fler naar ordren blir gitt. Saa lenge vi staer sam-let kan vi ikke slaas.

TYSKLANDS V-VAAPEN. Hver gang krigen gear riktig daerlig for Tyskland er op- kvinningsspesialisten dr. Goebbels ute med en ny propagandainfeksjon, en ny artikkel i das Reich, om hvor godt alt vil bli naar bare de nye vaapen blir satt inn og hvordan da Tyskland med et slag vil faa den materielle og - nsike overlegenhet fra 1939/41 tilbake. La oss se litt per hvilke realit- ligger bak hans skriverier. V-1, de flyvende bomber, er allerede kjent. De er rettet mot den engelske sivilbefolkning og volder der utvilsomt skade og tap av menneskeliv. Men det anses i ansvarlige allierte kretser at de kan bli holdt i sjakk ved bombing av utskytningstasjonene, selvom de ikke helt kan elimineres for basene blir tatt. En-minutstorpæden som ble slaat stort op som V-2, har man senere hørt lite til, hvilket vel best karakteriserer deres betydning. De to neste V-vaapen er ennaa ikke satt inn i større utstrækning. V-3 er et dobbeltfly, bestaaende av et ubemannet bombefly, fylt med spreng- stoff som er sammenkoblet med et jærefly, hvis fører styrer begge flyene inntil det er fare for beskytning. Da frigjør han bombeflyet og gir dette en fast kurs, hverpaa jageren vender tilbake. Et slikt dobbeltplan ble for- ledet skutt ned over Normandie. V-4 er en robottank med en fører som

Kjører saa langt han kan, hvorpaa han kopper ut og styrer tankson med radio mot de fiendtlige linjer. Av 12 robottanker som ble satt inn mot kanadierne ble 2 skutt istykker, 6 eksploderte uten aa volde skade, mens de 4 siste kjørte omkring uten kontroll av sine "førere". V-5 er rakettkbomber, som foreløbig kun er blitt skutt ut mot Bornholm og Sverige før aa faa opplysninger om deres virkning. Men Churchill lot i sin tale forrige onsdag til aa betrakte disse som en trussel mot London-området, idet han oppfordret alle som ikke har "direkte krigsarbeid" til aa forlate byen hvis rakettkbombing blir be-lynt. Rakettkbomberne har til felles med "de flyvende bomber" at de ikke kan brukes direkte mot fiendtlige tropper, men settes inn for aa terrorisere En-land ut av krigen. Tyskerne klynger sig apenbart annaa til det gamle haap om aa tilfise vestmaktene saa harde slag at de vil gaa med paa en kompromis-fred. Deretter skal saa Tyskland uforstyrret gjøre op med Russland. Men rik-tinok kan de tyske V-vaapen sjonere aa skade hjemmefronten i England, men hindre de alliertes krigsplaner kan de ikke. Eksportene innaa den tyske armé med intendantsjefen, medlem av rustningsrådet Generaloberst Fromm i spis-sen, som var de som kunne bedømme de militære verdi av de "hemmelige" vaapen-vaer jo nettop de som prøvde aa spare sitt land for aa fortsette en allerede tapt krig ved aa rydde Hitler av veien.

NYRETEKNE FRA LONDON DEN 8. AUGUST KL. 18.30:
VESTFRONTEN. Amerikanerne er naa naad et punkt ved jernbane- og veiknute-punktet Le Mans, som ligger mindre enn 160 km. fra Paris. Igaar satt tyske-erne inn et kortvarig men intensivt motangrep i Mortain-avsnittet mot Avranches, for aa prøve aa kutte av amerikanernes Bretagne-avdelingers forsø-ning linjer. Byen Mortain skiftet herunder aar flere ganger, men er nu i amerik-ernes hender. Under motangrepet ble ikke mindre enn 135 tanks ødelagt og 300 av 400 av Taifoonjagerfly med rakettkencher. Motangrepet ble ført av ikke mindre enn 4 tyske panserdivisjoner. Aksjonen viser tyskernes fortvilte stilling idet de setter igang angrep med begrensede styrker uten flystøtte istedenfor aa samle sig til et avrjerende motstøt. De mangler simpelthen transportmidler for aa trekke sine styrker mellom Seine og Loire tilbake. En amerikansk støtkila gaar mot Bretagne for aa rense op. Det kjempes i ut-kanten av St. Malo, hvor tyskerne forsvarer sig forbitret. Amerikanerne nær-mar sig utkanten av Brest og staar mindre enn 8 km. fra Lorient. St. Nazair helt i syd ved Loirebukta er tett. Tyskernes sydfront henger nu i luften, og nordfronten er utsatt for samme skjebne. Engelskmennene og kanadierne har utvidet sitt bruheud paa østsiden av Orne, og imorges gikk kanadierne til et voldsomt angrep ved Troarn, hvor de har rykket 6 km. frem. Syd for Caen fortsetter ogsaa fremrykningen etter at 1000 britiske bombefly igaar før midnatt hadde kastet 6,000 t. bomber mot de tyske stillinger. Dette er det første støtteangrep om natten, og tillike det største som overhodet er utført. Mellom 10 og 11 imorges kastet et kolossalt opbud amerikanske spar-bombere sin last over samme terren, og resultatet er at bruheudet øst for Orne stadig blir utvidet, tross at tyskerne forsøkte aa sette inn et stort motangrep. Allierte fly gjorde siste døgn 4,000 utfall, deriblandt kraftig bombing av kommunikasjonslinjene øst for Paris. Tyske tropper forflyttes fra syd og sydvest-Frankrike, da de for det første trenger innad og dessuten staar i fare for aa bli avskåret. Generalmarinet i en by i Savoyan er gått over til Machien etter aa ha avvepnet en Vichy-brigade.

ØSTFRONTEN. For aa de russiske arméer er Østprøyssen blitt voldsomt angrepe av russiske bombeflystyrker, hvorav en stor del beste av erobrede maskiner. Tyskerne gjør vellykket motstand, men russerne har god fremgang paa flanken, især langs jernbanen fra Sjavli til Tilsit. Lengre syd har de erobret byen knysjyn, som ligger 50 km. fra Østprøyssens grense paa jernbanen fra Bjele-stok. Jernbanen fra Warszawa til Krakau staar i fare for aa bli avskåret etter den store utvidelse av Weichsel-bruudet de siste dager. I Warszawa gaar polske friskarere frem og kjemper nu mot tanks, erobret fra tyskerne. I Karpatene er ite viktige byer erobret: Sambor, som behersker inngangen til Uszokpasset, som er den klassiske herveie til Donaudalen, og det viktige oljesentrum Borislav. Tapet av oljen i Karpatene er alvorlige slag for Tys-land etter at de allierte bombeflystyrker ødelagte den syntetiske olje-produksjon i Tyskland og oljekildene i vessallstatene. Oljekildene i Ploes er nesten satt ut av spillet. Med tapet av Drohobysz tapte Tyskland 200,000 t. raakje om aaret. Det er et almindelig billede i Russland aa se hundrevis av kjøretøier staa igjen paa grunn av oljemangel. I ITALIA meldes kun om artillerivirkosahet og lokale kamper.

EN FJERDE LANDFRONT er nu opprettet. Det er amerikanerne, engelskmenn og franskmenn som nu i stort antall har brutt gjennom ennu et belverk av fest-ningen Europa, nemlig i Syd-Frankrike. Det er atter fristende aa minne om tyskernes tidligere uttalelser om denne kyststripes uinntagelighet. Vi skal noie oss med aa konstatere at landgangen er et faktum. Det er kysten mel-lem byene Nice og Marseilles som er det nye krigsteater. Det er verdt aa legge merke til at de allierte kan sette i gang et slikt voldsomt foreta-ende uten i minste maate aa slappe av paa tempoet i Nord-Frankrike. Tvert imot, farten har her naadd et høydepunkt som hittil er ukjent i krigshis-torien. Man spør sig selv om de strategiske hensikter med landgangen. Tys-kerne var vel paa det rene med at noe foresto i Middelhavet, men hadde nær-mest ventet aksjonen i Genuabukten, hvor de trodde at de allierte vilde om-gaa Pisa-Riminilinjene og falle Po-linjen i flanken. Sir Henry Maitland Wilson, øverstbefalende i Middelhavsområdet har dog antagelig videre stra-tegiske maal. Det har lenge vært kjent at tyskerne har svekket sine garni-sonstyrker i syd-vest Frankrike av frykt for aa bli avskåret. Det er der-for aa vente at de ny-landsatte styrker ganske snart vil sette op et stort tempo i fremrykningen nordover og vil sammen med troppene fra Normandie og Bretagne dele Frankrike i to. Dette vil blaase ennu mer liv i de franske innlandsstyrker og vil gi de allierte nye kamplystne arméer. De Gaulle har gitt signalet til almindelig reising over hele Frankrike. Samtidig gaar General Blaskowitz arenegruppe i Syd-Frankrike samme skjebe i møte som den 7. tyske armé i Normandie. De alliertes maal paa den nuværende fase er aa ødelegge de størst mulige fiendtlige styrker. Dette er viktigere for dem enn aa bestemme landområder. Den nye landgangen gir ogsaa interessante per-spektiver med hensyn til krigen i Italia og paa Balkan. Churchills konfe-ranse med Marsjall Tito er verdt aa legge merke til. Skrittet over alpen, hvor friskarene holder store områder - især i Piedmont - er ikke langt, og dermed er verdien av den opskrytete Po-linjen allerede nok saa illusorisk. Titos offensiv i Istria, det landskap som støter op mot Italia, reduserer retrettmulighetene den veien. Opprettelsen av den allierte Adriaterhavskom-mando tyder ogsaa paa øket innsats nettop i disse områder. Alpepassene blir heller ikke lette for tyskerne aa holde oppe, utsatt som de er for fly-angrep og partisanattaker. Det kan derfor godt hende at det ogsaa i Italia er en ny tysk kjempemotti under utvikling, fullt paa høyde med de i Tunis, Stalingrad, Krim, Randstatene og Normandie. De medaasbasunene lyder stadig tydeligere i det tyske folks ører.

HVORFOR MYRDE HITLER? I Tyskland sirkulerer nu for fullt alvor paastand om at attentatet mot Hitler ble forøvet ved hjelp av en britisk mine og at Secret Service hadde en finger med i spillet. Versjonen er jo helt van-vittig. Engelskmennene har vel ingen større interesse paa det nuværende tidspunkt i krigen enn for enhver pris aa holde ham i live. Han er jo deres viktigste forbundsfelle. Hvem annen vilde vel presentert dem 100,000 mann, hvorav 4 panserdivisjoner paa et brett i området Vire/Mortain. Hvem vilde vel forart russerne 30 divisjoner i Baltikum til frokost. Nei, skulde de allierte foreta sig noe mot føreren nu, maatte det være aa kjøre livspalise og utstyre ham med en solid livvakt. Det maer jo være velsignat aa ha motstanderens øverste og uinnskrankete leder som medarbeider. **DE AMERIKANSKE PANSERKOLONNER** som farer omkring i Frankrike - noen sier helt bort imot Paris' porter - maer være rent spøkelsesaktige for tyskerne. De gaar i angstfull venten paa hvor de neste gang skal dukke op. Saa fort de møter hard motstand vender de til siden eller kjører rundt og overlater det til de etterfølgende sikringsstropper eller Maquistropper aa gjøre op det endelige regnskap med fienden. De allierte korrespondenter meddeler at de ikke aner hvor de framskutte styrker befinner sig, de greier ikke aa følge med. I høikvarteret faar de intet aa vite, panservagnene kjører med avstengt radio, for at fienden ikke i feltradiceen skal opsnappe hvor de befinner sig. Nu tror man jo ikke at det amerikanske høikvarter er saa uvitende som de later. De har jo rekognoserasfly til disposisjon og kan ved hjelp av disse følge utviklingen - noet som tyskerne ikke paa noen maate kan gjøre. Aa røre sig i darslys er rene selvmord for tyskerne. Al-lierte rekognoseringsfly oppfatter den minste bevegelse, og vips - er bombe-styrkene der. Aa kjøre paa de fullstoppete tilbaketogsveier i Frankrike er ikke nettop sund trafikk.

RIVIERA-FRONTEN er aapnet. Svare britiske, franske og amerikanske troppestyrker er i dag landsatt paa Frankrikes Middelhavskyst mellom Marseilles og Nice. Strekningen er 160 km. lang, og landsetningene har foregaatt paa flere steder. Den første var sørvest for Caen. Først ble fallskjermtroppesluppet ned i et antall som aldri før. I graalysningen i dag var 14.000 mann fallskjermtropper satt ned. Ved daggry begynte et voldsomt luftbombardement, som fortsatte det tidligere 4 dagers luftangrep langs Middelhavskysten. Like etter kl. 7 begynte beskytningen fra krigsskip, og en time senere gikk de allierte infanteri-stormstyrker i land. De første bestod av veteraner fra andre fronter. Franskmennt var med i første rekke. Landsetningen av infanteriet foregikk under beskyttelse av 800 allierte krigsskip. Over landgangsflaeten fløy en luftarmada 7 km. lang med fire fly i bredden. De allierte har møtt litt motstand paa bakken, ingen motstand i luften. Det siste kommunike melder at operasjonene i Sør-Frankrike gaar tilfredsstillende og etter timeplanen. Den øverstkommanderende erklærer at maallet er aa forene seg med hærene som rykker vestover fra Normandie.

I NORDFRANKRIKE fortsetter de alliertes arbeide med aa lukke aapningen øst over mellom Falaise og Argentan for den 7. tyske arme. Aapningen er mindre enn 20 km. vid, og det meldes at den blir trangere time for time. Hele aapningen ligger under alliert ild, og tyskerne gjør for øyeblikket ikke flere forsøk paa aa bryte ut av lommen. Kanadiene har under harde kamper inntatt aasrygger 4 km. fra Falaise, og briterne rykker mot Falaise fra Vire-området. Amerikanerne staar i getekamper i Argentan. Samtidig er andre amerikanske tropper paa videre framrykning innover i Frankrike, men det holdes hemmelig hvor de befinner seg.

I ITALIA samler de allierte seg til ny offensiv. PAA ØSTFRONTEN gaar den nye russiske offensiven sin gang. I Østersjølandene fortsetter arbeidet med aa dele opp de tyske hærer i forskjellige lommer. Vest for Pskov staar russerne 30 km. fra det viktige knutepunkt Valka. Russiske ubaater er gaatt ut for aa hindre forsterkning eller evakuering sjøveien. I Østprøyssen bombarderes forskjellige jernbaneknutepunkter av russiske fly. Russerne har erobret Ossovets 25 km. sørøst for grensen og fortsetter paa innmarsjlinjen mot de Masuriske sjøer. Tyskerne melder at et russisk bruhode er opprettet over Weichsel nord for Warsjava. Russerne melder om stor overgang over Weichsel paa en 500 meter lang tømmerbru et stykke nordøst for Krakau.

I LUFTEN har det vart kraftig britisk-amerikansk aktivitet over Tyskland, Nederland og Belgia. Mellom 750 og 1000 amerikanske bombefly med sterk jagereskorte bombet i dag 7 tyske og 2 belgisk flyplasser, mens over 1100 britiske bombefly med tap av bare 2 fly angrep lignende maal i Holland og Belgia. Mosquitoer var over Berlin i natt igjen.

Arne Ordning sa i sin militærkronikk i dag bl.a.: Tyskerne er blitt utmanøvrert i Normandie. Det var rimelig at de prøvde aa presse de allierte sammen paa et minst mulig område saa lenge de kunne. Men de burde oppgitt dette da amerikanerne tok Avranches, brøt ut av Normandie og inn i Bretagne. Da skulle tyskerne ha trukket seg tilbake. Isteden lot de seg lokke til aa prøve aa avskjære amerikanerne fra briterne ved aa støte fram til havet paa det smale frontavsnittet rundt Avranches, men de greide det ikke. De hadde bedømt styrkeforholdet fullstendig galt, kanskje fordi de manglet observasjonsfly. Tyskernes 7. arme med deres viktigste panserstyrker i vest holder paa aa bli lukket inne i en lomme. En del av den vil nok komme unna; særlig kan en gaa ut fra at v. Kluge vil gjøre alt for aa redde mest mulig av panserstyrkene ut av lommen. Men de er ikke derfor i sikkerhet. Trekker de seg tilbake mot Paris, gaar veien over aapent lende, sterkt utsatt for flyangrep, og dessuten kan amerikanerne komme dem i forkjøpet. Mest sannsynlig er det kanskje at de prøver aa gaa over Seinen for aa forene seg med styrkene i Pas de Calais, Belgia og Nederland. Men bruene over Seinen er ødelagt, og tyskerne vil bli nødt til aa gaa over paa pontonbru ved nattetid. Etter landgangen paa Rivieraen kan tyskerne sannsynligvis bare holde det nordligste Frankrike. Armeene i Midt- og Sørfrankrike er svake. De allierte kan rykke oppover Rhone-dalen, som med sine fjell nok er lett aa forsvare, men ogsaa byr store muligheter for patriotenes gerilstyrker. Og general de Gaulle har oppfordret til streik og almen reisning.

HUSK AT VAARE UNGE FORTSATT SKAL HOLDE SEG I DEKNING!

PARIS, c'est la France - Paris er Frankrike, sier franskmennene selv. Denne byen er landets aandelige og materielle sentrum som kanskje ikke noe annet lands hovedstad. Og fra Paris straalene veiene og jernbanene stjernerformet ut til alle kanter. Den som har Paris, behersker Frankrike, det har vist seg til alle tider. Da tyskerne tok Paris i 1871, avgjorde det krigen. Fra 1914 til 1918 holdt Paris stand, og da holdt ogsaa Frankrike stand. Tyskerne kom like innpaa, og mange ønsket aa oppgi hovedstaden, men Clemenceau satte seg imot det av alle krefter. "Jeg vil slaass foran Paris, jeg vil slaass i Paris, jeg vil slaass bak Paris," sa han. I 1940 derimot ble Paris erklært for aapent by og rømmet da tyskerne kom. Hitler kunde holde inntog under Eiffeltårnet, og etter noen uker kom Frankrikes kapitulasjon. Idag er det de allierte som nærmer seg triumfbuens stad. En hel verden venter i spenning paa om tyskerne vil anse forsvaret for umulig og rømme byen uten kamp, som de gjorde med Roma, eller om de vill innlede en fortvilet motstand fra boulevard til boulevard, med de ødeleggelser av uerstattelige kulturverdier som det vil føre med seg. Det blir ingen morsom oppgave for tyskerne aa kjempe i en millionby med fiendtlig befolkning. Parisernes innstilling har alt tidligere vart kjent nok. 800 frivillige var alt det tyskerne kunne oppvise fra hele byen med omland. Siden invasjonen har den store masse av parisere gaatt omkring og ventet paa frigjøringen som paa Messias. Og samtidig har alle de som tilhører de hemmelige franske styrker, arbeidet intenst i det skjulte. Den nye republikanske forvaltningen, som formidler mellom motstandens utallige organer, finnes over alt og har øyne og ører over alt. Titusener av mennesker har i maanedvis levd et hemmelig liv, og det er lenge siden tyskerne og quislingene mistet grepet paa befolkningen, endo arrestasjoner og dødsdommer har vart stadig voksende. Paris har staatt i de siste ukene som én mann med blikket hypnotisert av frontkartet i vest, med den vesle strekningen som har bredt seg ut som en blekkflekk mot hovedstaden. Likesom i hele Frankrike, har motstanden mot tyskerne bare ventet paa signal for aa bryte løs. Streiken som er begynt blant det parisiske politi og transportarbeiderne, gir tyskerne en tydelig pekepinn om hva de har aa vente under getekamper i byen. Men paa den annen side kan de vanskelig oppgi Paris uten kamp. For dermed kommer de alliertes panserstyrker over Seinen, og vil falle i ryggen paa de rester av v. Kluges 7. arme som kan ha greid aa komme over elva lenger ned, mellom Paris og havet. Det er ikke utenkelig at tyskerne prøver aa tviholde paa Seine-linjen saa lenge som mulig. Fallor den, ma de trekke seg tilbake nordover til neste elv, Somme, kjent fra ferlige verdenskrig. Det var ved Somme engelskmennene brøt igjennom den 8. august 1918, "den tyske hærs svarte dag". Tre maaneder senere var verdenskrigen slutt. De allierte ligger ikke mange dagene etter i aar. Og dengang var Russland knust. Idag har tyskerne sterke russiske armeer i ryggen. I forrige krig hadde russerne ikke greid aa komme inn paa tysk territorium etterat de var kastet ut ved Tannenberg noen faa uker etter krigsutbruddet, den 17. august 1914. Men paa 30-aarsdagen den 17. august 1944 bryter russerne ned den tyske motstand nordvest for Mariampel og strammer over den prøyssiske grensen mot Tannenberg og Insterburg. Skel tyskerne bevare det minnesmerke de har satt opp ved Tannenberg, ma de skynde seg, sier russerne. Slagene hamrer mot Tyskland fra øst og vest. Russernes innfall i Østprøyssen er ikke bare viktig fordi krigen dermed i stor stil og for godt er ført inn paa tysk mark - for første gang siden Napoleons dager. Nada mer betyr det at tyskerne har later til aa ha samlet sine største styrker i øst. Hovedslaget forestaar.

TABLE ØSTERSJØPROBLEMER. Det er ganske store styrker i Nord-Europa den tyske overkommando ikke har kontakt med - i Finland, Randstatene og Norge. Et av dens største problemer er hvordan disse tropper igjen kan bli koblet inn i den tyske krigsmaskin paa festlandet. Det foreligger nu meldinger om at tyskerne har gitt beskjed til alle tyske skib i Østersjøen at de skal samle sig til evakuering av de nevnte hærsstyrker, aa evakuere tropper fra Finland over Finmark ser det ut til at er oppgitt. Det blir nok ikke lettere aa evakuere dem sjøveien, hvor russiske bombefly og ubaater og britiske miner sperrer veien. Det er ganske interessant at evakueringen av Norge blir nevnt. Men det er jo naturlig at troppene trens bedre paa den aktive krigsskoleplass. Vi tror ikke tyskerne har lyst til aa reise.

NORD-FRANKRIKE. Amerikanske panserkolonner har nådd innfallsveiene til Paris. Tyskerne melder at amerikanerne har nådd Rambouillet, som ligger 20 km. fra Versailles og 40 km. fra Paris' sentrum. I Normandis-kjelen blir nå en stor del av den tyske 7. arme utslettet. Røsten har etterat Falaise fått bare en eneste retrettvei tilbake, nemlig nordøstover mot Sein. Her jages de av kanadisk og britiske styrker over en 60 km. bred front. Kontakten er ikke brutt et øyeblikk, og de retirerende tyske avdelinger rives stadig opp paa ny. Utbrente tanks og ødelagte kanoner ligger strødd etter dem. Allierte fly er i ustanselig aktivitet over fronten. Bruer og ferjer over Seinen blir ogsaa kraftig bombet. Idag er Vendome mellom Tours og Orleans inntatt av allierte tropper. Den tyske garnison i St. Malo har overgitt seg, og dermed er all motstand paa nordsiden av Bretagne opphørt. De tyske tap i Nordvest-Frankrike blir nå anslått til i alt 400.000 fante saarete og fanger. De tilsvarende amerikanske tap siden invasjonen har vært 112.000, mens det totale tap siden Amerika kom med i krigen er 300.000.

SØR-FRANKRIKE. De allierte har en sammenhengende front langs sjøen mellom Toulon og Cannes, og de står i utkanten av begge disse byer. Innover i landet gaar de mot øst videre og har nådd 40 km. fra kysten. De har tatt byen Draguignan, et viktig knutepunkt paa innfallsveiene til Marseille og Rhone-dalen. Amerikanske fly har bombet veier og jernbaner oppover Rhone-dalen helt til Grenoble uten å møte noen motstand. Hittil har de alliert tatt 7.000 fanger, deriblant en general med stab.

De franske innlandsstyrker har reist seg flere steder rundt omkring i hele Frankrike. Styrker fra Pyreneerne har tatt byen Orthez paa veien mellom Pau og Atlanterhavet. Andre styrker har inntatt Gueret, hovedstaden i departementet Creuse sør for Orleans. Den norske løytnant Kaare Gytfeldt beskrev idag de franske patrioters virksomhet slik som han hadde sett den i Bretagne. De optrer uten uniform, men med armbind og godt utstyrt med automatvaapen. De er vel organisert og gir panserstyrkene gode opplysninger om hvor tyskerne holder til. Naar de allierte panservogner har rullet videre, varer det en kortere eller lengere tid før de alliertes infanteri kommer etter, og patriotene greier som oftest å holde tyskerne stungen i mellomtiden. De holder byer og landsbyer besatt, og hvis tyskerne greier å sette seg fast i en kirke eller et raadhus, holder partisanene dem beleiset til det allierte infanteri kommer. Partisanene tar ogsaa mange fanger ut over paa landet i det indre av Bretagne. Det viktigste tilholdssted for den franske "maqui" er Øvre Savoyen (Haute Savoie). Det meldes idag at patriotene kontrollerer hele dette departementet. De samarbeider med italienske partisaner paa den andre siden av grensen. Alle mindre tyske garnisoner er utslettet, har overgitt seg eller er flyktet over til Sveits. I forgaars ble signalet gitt til reising, og igaar valet trikoloren over alt Tyskernes garnisoner i de største byene, deriblant Annecy.

ITALIA. Det er livlig patruljevirkosomhet over hele fronten, og flere viktige stillinger i Øvre Tiber-dalen er tatt.

ØSTFRONTEN. I en måned har russerne stått like ved grensen til Østproyssen. Nå er storangrepet begynt. Igår kveld gikk russerne over grensen nordvest for Mariampol og trengte gjennom de forsvarsverkene som sivilbefolningen hadde gravd langs grensen. Tyskerne kastet inn tanks og tropper i et desperat motangrep, men tapte 60 tanks og 1000 mann, og ble slått tilbake i denne første grensetrefningen. Russisk artilleri beskytter de ytre forsvarsverker rundt Gumbinnen i Østproyssen, paa jernbanen Kaunas-Konigsberg i Lithauen har tyskerne gaatt til motangrep ved Sjauliai-fronten, men de er blitt slått tilbake med tap. Øst for Warsjawa er SS-tropper blitt kastet tilbake og terrenget de hadde tatt, er gjenerobret. Inne i Warsjawa holder polakkene overalt stand mot det tyske press, og har hatt framgang i en sektor. Ogsaa i Radom-området har polakkene framgang. Gatekampene i Sandomecz fortsetter. Det russiske bruhudet over Weichsel sør for Warsjawa er utvidet. Briterne har erklært minesperring i den sydlige del av Østersjøen. Svenskene suspenderer forsikringen av maltransport Sverige/Tyskland. Mosquito-fly fra Storbritannia har bombet Mannheim i natt. Oljeanleggene i Ilcesti i Romania er angrepet av amerikanske bombefly fra italienske baser baade igaar og i natt. Den bulgarske statsminister har erklært i parlamente at landet ønsker fred. Den tyske generalstabssjef v. Keitel er i Helsinki til konferanse med den tyske øverstkommanderende i Finland, og Mannerheim.

EN MOTSTANDSBEVEGELSE kan være som spontan og kraftig den være vil - uten en ledelse har den ingen slagkraft. Innen alle de tyske okkuperte land har det da ogsaa utkrySTALLISERT sig en gruppe som har påtatt sig ansvaret for å løse motstanden mot tyskerne og deres hælsheng. Ledelsen er selvsagt helt anonym, men man kan gaa ut fra at alle politiske synspunkter er representert. Den må virke i det skjulte, men dens ordrer - dens paroler og appeller - faar via London kringkastning og derfra gjennom den illegale presse en slik utbredelse at alle innen kort tid er kjent med deres innhold. Ledelsens viktigste oppgave er å dra opp de store linjer i motstandsbevegelsen, slik at enhver, i ethvert tilfelle tyskerne kommer med et nytt påbud, straks vet hvilken vei en skal følge. Det prinsipp som ligger bak Ledelsens ordrer er selvsagt: Motstand mot alt som kan tjene tyskernes krigstiltak. Alt arbeide for tyskerne saboteres og nektes. Og det gjelder det: De innretninger og lag som er viktige for tyskerne gattos utrykkes eller ødelægges. Ledelsen innskjerper stadig og overalt og hver time som leverans og gjestebud for den tyske krigsmaskin forsones, medfører en tilsvarende forkeerting av krigen og sparing av menneskeliv. Det hender ogsaa at ledelsen har benyttet sig av maktmidler, nemlig naar det gjelder å rydde av veien livere og andre som skader frihetskjempernes arbeide. I disse tilfelle tenker Ledelsen mindre paa å straffe enn nettop å stoppe dette skitne handverket. Like varmt som Ledelsen bekjemper sig til demokratiske og nasjonale idealer, like bestemt tar den avst nå fra å benytte sig av motpartens vaapen med terror og blodsutgydelse blandt de enkelte motstandere. En slik ledelse er den beste garanti for at folket skal taale krisen uten at rettsforandringen blir varig skadd ved de metoder som man er tvunget til å bruke i kampen for friheten.

BLIR PARIS ØDELAGT? Den 7. tyske armé forsøker å gjennomføre en retrett under saa vanskelige forhold som under intet annet tilbraket i krigshistorien. Under et uopphørlig press: frontalt fra vest og øst, fra flankene og ikke minst fra luften prøver den å nå Seinen. Det ser ut som en v. Kluge har reddet en del av sine tanks ut av Falaiselønnen, men dette er skjedd ved å ofre infanteriet, som maatte dekke tilbaketøget. Men de undslupne styrker er ikke i sikkerhet for det. Amerikanerne sender, med basis i området Le Mans-Chartres, ut den ene støtkilen etter den andre mot nord for å avskjære og decimere de demoraliserte tyske tropper som sløper sig østover, manglende transportmidler oxy, bensin og olje. Samtidig støtter briterne i godt tempo mot øst, mot Lisieux, for å fullende knipetangen nordfra. Amerikanerne har allerede nådd Seinen paa flere punkter og har til og med ifølge tyske meldinger, faatt forfiste paa den annen side selv om motferdning enkelte spredte tyske avdelinger skulde nå fram til Seinen, er overfarten til østbrødden et kinkig problem. De allierte luftstyrker henger over de retirerende tropper som en mygesverm. Paa 2 døgn er ca. 6.200 kjøretøyer ødelagt. Bruene over Seinen er forlengst blaaet bort og de ferjebrygger som står til disposisjon blir systematisk bombet. Det er mulig at det er kampen om Paris som nu blir utkjempet ved Seineovergangene og lenger vest. Saa lenge tyskerne annu har tropper paa vestsiden av denne elven er de nødt til å holde Paris for enhver pris, for å dekke retretten. Paris er nemlig utgangspunktet for hele kommunikasjonshettet i Nord-Frankrike. Blir derimot tyskerne tilintetgjort før de rakker å forene sig med styrkene i Pas de Calais-området, har Paris tapt meget av sin betydning for dem, og chansen til at de gir op byen uten kamp er større. Dermed amerikanerne greier å utvide det av ~~xxxxxxx~~ tyskerne rapporterte bruhudet paa østsiden av Seinen, slik at de jernbaner og veier som fører nordover til Pas de Calais distriktet blir øverskaaret, vil dette ogsaa minske Paris' betydning for tyskerne.

NOESK SABOTASJE. Det er kjent at tyskernes bensin- og oljelagere her i landet systematisk blir tappet eller spranget i luften. Blant annet er tidligere depoter i Hallingdal, Velres, Stavanger og andre steder satt ut av spillet. Det siste kuppet skjedd i Sand. Fire bevæpnede menn overmannet vaktene ved de to store tankene der og bandt dem i nærheten. Deretter gikk tankene i luften med fire predevede eksplosjoner. Det meldes at det bare har gikk med 6 millioner liter. Tyskerne holder nå paa å løse bensin-tankene i Oslo og omegn. For å beskytte disse ble det lørdag aften foretatt

razzia paa Oslos restauranter og folk ble tatt til bergervakter. Det fores-
gaar ogsaa utskrivning av vakter ved at politiet gaar rundt i busene.

NYHETENE FR. LONDON MANDAG DEN 21. AUGUST KL. 18,30:

FRANKRIKE. General Montgomery har i ettermiddag kunngjort en spesiell-
dagsordre til sine soldater. Han erklærer at de har vunnet en fullstendig
og avgjørende seier i Nordvest-Frankrike. -Selve lommen i Normandie er
blitt for trang til flyanrop. Den kan nærmest sies aa ha form som et
glass og bestaar av to smaa lommer med en smal korridor imellom. Tyskerne
beskyttes med kanonild, og de avdelinger som ikke overgir seg, blir full-
stendig tilintetgjort. Hele konvoier av tyske kjøretøyer blir smadret paa
en gang, og større og større omraader er dekket av brønnende tanks og
lastebiler. Igaar gjorde tyskerne et helt mislykket forsøk paa aa bryte
ut, som kostet dem 7.500 mann. De allierte har sluppet ned opprop med
oppfordring til tysk bnd inne i lommen om aa overgi seg, men like fullt
fortsetter de fleste aa lyde Hitlers ordre om kamp til det aller siste,
og de blir meiet ned i tusenvis i et fryktelig blodbad. De tyskerne som
er kommet ut av lommen, er paa full flukt nordøstover mot Seinen. Britiske
amerikanske og polske tropper følger dem hakk i hæl, og luftvaapnet gir
dem heller ikke et øyeblikks ro under tilbaketoget. Bare i dagslys igaar
ble det gjort 1000 flyanfall mot tyske tropper og kjøretøyer paa vei mot
Seinen. Dessuten ble 20 loktere paa Seinen senket. De allierte gaar fram
fra kysten i vest til omraadet ved Paris. Tyske kystbatterier mellom elvene
Orne og Touques er bragt til taushet. Flere kolonner rykker mot byen Li-
sieux. De nærmeste staer 5 km. derfra. Lenger inne i landet har de ameri-
kanske tropper satt over Seinen og har et sikkert fotfeste paa den andre
siden. Nye forsterkninger strømmer over Seinen og inn i branhedet nær
byene Mantes og Gassicourt. Andre tropper er i ferd med aa erobre Paris
sør og sørøst for byen. Det meldes at befolkningen staer i gatene
flere steder i Paris med de tyskerne som er igjen der. Fra Orleans er
allierte tropper rykket 20 km. videre i retning av Montargis.

De franske innlandsstyrker har inntatt Toulouse, byen som danner knute-
punktet mellom Middelhavet og Atlanterhavet baade for jernbanen og den
kjente Canal du Midi. Dette er innlandsstyrkenes største seier hittil,
men de har gaatt til offensiv paa en rekke steder, behirer flere tusen
tyskere i Grenoble øverst i Riche-dalen og Levals hovedkvarter i Belfort
ved grensen til Sveits. Det regnes at innlandsstyrkene er herrer over
en tredjedel av fransk territorium.

Paa Middelhavskysten fortsetter de alliertes offensiv. Marseille og Toulon
er ikke langt fra omringet. Jernbanen mellom de to byene er brutt og
knutepunktet Aix-en-Provence tatt. De allierte trenger ned gjennom Du-
rance-dalen for helt aa omgaa Marseille. En tredje tysk general er tatt
til fange med sin stab ved Middelhavet. Samlet fangetall hittil 14.000.

Paa den fransk-spanske grensen er Cebreros tatt av innlandsstyrkene.
Siste melding lyder paa at de allierte i Paris-området staar ved Ver-
sailles, Fontainebleau og Melun. Ellers gaar bevegelsene i Frankrike
for øyeblikket saa raskt at meldingene ofte er foroldet naar de sendes ut.
De Gaulle er i Frankrike. Den friske franske regjering forbereder overflytning
italia. Italienske partisaner behersker fjelldistriktene paa grensen mot
Frankrike og samarbeider med franskmennene. Paa Adriaterhavsfronten har
polske tropper gaatt til angrep, inntatt tre mindre byer og gaatt over
elva Cessano og laast fast tyske styrker som ville trekke seg nordover.
Churchill er for tiden ved 5. arme i Italia. Han holdt nylig en tale til
soldatene og sa at de hadde utrettet store ting, men at andre og større
hendinger laa foran dem. - Det har vart kraftig bombing av tankfabrikker
nær Speier i Østerrike, oljerefinerier i Tsjekkoslovakia og maal i polsk
Øvre Schlesien. - Store kamper er i gang flere steder i Jugoslavia.

ØSTFRONTEN. I Latvia rykker russerne mot Riga, og det kjempes i utkanten
av Dorpat. Jernbanen Tallinn/Riga er under artilleri-ild. SS-tropper er
kastet tilbake øst for Warsjawa, og polakkene kjemper inne i byen. Lenger
sør er byen Sandomierz tatt og 3 tyske divisjoner ødelagt. Tyskerne melder
om russiske angrep paa Romania-fronten. 1 tysk transportskip senket og
2 andre skadet under angrep paa Kirkenes havn.

JAPAN. Amerikanske kjempeflytninger har bombet Yawata og Nagasaki.
I Amerika har de amerikanske, russiske og engelske delegerte aapnet kon-
feransene om etterkrigstiden. Formannen for den britiske delegasjon ut-
talte: Vi ma alt idag legge rammen om den organisasjon som skal sikre
freden.

at tære på motstanderens mannskaper og materielle resurser. Anglo-amerikanernes materielle overlegenhet kan nær som helst bringe fiendens rekke til aa gi etter - og da er veien til Paris ikke lang. De siste ukers overveldende bombing av tyske syntetiske oljeraffinerier og skilder paa Balkan er kanskje den ting som vil bringe lasset til aa velte. Foruten tilstrekkelige oljeforsyninger stopper den tyske krigsmaskin av sig selv.

FLYVEPLAD som er sprædd blandt de tyske tropper i Norge beskyller Himmler for aa forberede dannelsen av en tysk sovjet-provins innen "Øst-Europas Forænte Sovjetrepublikker". Videre beskylles han for aa sabotere leveringer av ammunisjon til frontene og for aa lagre denne paa steder hvor SS-tropper hurtig kan faa raadighet over den naar Himmler gir ordre til kupp. General v. Daniels, som ble fanget ved Stalingrad, skal ifølge flyvepladet være utsett som overbefalshavende for den røde tyske hær.

NYHETENE FRA LONDON SØNDAG DEN 30. JULI 1944 KL. 16.30.

VESTERFRONTEN. Briterne sagnet i morges et nytt angrep i Caumont-avsnittet, ved den østre flanke av det amerikanske frontavsnitt i Normandie. Forut for angrepet gikk kraftig bombing av tyskernes stillinger fra tunge og middels tunge allierte fly, ca. 1000 i alt. Angrepet foregaar baade med infanteri og tanks, bl.a. er det satt inn saakalte Churchill-tanks. Det meldes at offensiven i de første timene har vært raske, men at den gaar over vanskelige lende. Lengre vest har amerikanerne gaatt fram over hele sin 50 km. brede front fra elva Vire, som renner gjennom St. Lo, til havet. Lengst i vest nærmer de seg den vesle havnebyen Granville. I dette området holder 2 tyske divisjoner paa aa bli omringet. Ellers regnes det at amerikanerne denne offensiven har satt ut av spillet bortimot 3 divisjoner, i drepte, saarete og fanger. Tyske fanger har fortalt at Rommel skal være død i et hospital etter de saar han fikk under flyangrepet paa hans hovedkvarter i Lisieux for et par uker siden. Allierte fly har ødelagt et stort antall tyske tanks. Bak fronten har de hatt 1500 innflyvninger med angrep mot troppekamlinger og transportmaal. Stertplasser for flyvende bomber er ogsa bombet. En del flyvende bomber kom inn over Sør-England i siste døgn.

Mosquito-fly angrep i natt Frankfurt am Main for annen gang paa rad. ØSTERFRONTEN. De tyske hærerne i Østersjøområdet er nesten avskaaret. Russerne staar i nærheten av Mitau (ogsaa kalt Selgava) 40 km. sørvest for Riga. Her løper veier og jernbaner sørover fra Riga sammen, og hvis Mitau faller, har de tyske hærerne nordenfor ingen mulighet for aa slippe bort over land. Framrykningen fra Sjavli mot Mitau har vært en av de raskeste under krigen. Fra Sjavli rykker russerne ogsaa sørover mot Østprøyssen. Avdelinger staar 80 km. fra Tilsit. Prage, fabrikk-forstad til Warsjawa, som er sterkt besfestet av tyskerne, hamrer russiske fly og artilleri løs paa idag. Marskalk Rotosovski har slaatt opp sitt hovedkvarter i nærheten av Warsjawa og venter paa at hovedstyrkens skal komme etter. Lengre sør fortsetter sovjettroppene aa gaa over Weichsel i stort antall. De har renset østbredden for tyskere i 90 km.s lengde. Bak Warsjawa og Weichsel ligger saant lende uten naturlige hindringer foran russerne. I sør fortsetter russiske tropper fra Przemysl og har naadd en by 10 km. fra Rzezczov paa vei til Krakau. Ungarske tropper som har prøvd aa stanse russerne, er slaatt tilbake.

Den polske statsminister Nikolaiczok, sjef for regjeringen i London, er kommet til Teheran paa vei til Moskva for konferanse med russerne. I Teheran gikk han ombord i et russisk fly. I Kairo hadde han møtt utsendinger fra den hemmelige polske organisasjon i Warsjawa. I Finland har det vært arrestasjoner av folk som delte ut opprop om aa gjøre slutt paa krigen. SØRFRONTEN. Fortsatt framgang mot Firenze. Nyzeclendere har erobret høyd drag ikke langt fra byen. Indiske tropper staar i utkanten av Empoli, vest for Firenze. Ved kystene har det vært lokale kamper.

REVOLTEN I TYSKLAND. Meldinger er kommet til London om at hovedmennene i generalenes sammensvergelse var Zeitzler, generalstabssjefen, og Fromm, sjefen for hærens reserver og intendanturen, og medlem av rustningsstyret. De maa nær enn noen andre forutsettes aa kjenne den tyske hærs stilling. Det va ekspertene som gjorde oppstand, og grunnen skal være Hitlers bestemmelse om at Østersjølandene skulle forsvares for enhver pris. Da Vitebsk var falt mente ekspertene det eneste fornuftige var aa trekke tilbake de 30 divisjoner i Østersjølandene, saa de ikke skulle bli omringet som i Stalingrad og Tula. Hitler valgte aa holde 1000 km. fronten fra Narva til Karpaterne, idag ser det ut som Østersjø-armeen blir avskaaret.

DEN 8. AUGUST. "Detm var ved Somme en graatung, mørk sommernatt. En nesten ugjennemtrengelig, fuktig taake hvilte over de krigsherjete markene langs elva. Alt var annu stille, bare av og til hvislet en ensom kule gjennom luten. Da klokken kunne være litt over fire, syntes de tyske vaktpostene plutselig at den tette taake ble annu tettere og mer ugjennemtrengelig. Det var som om det kom krypende langs jorden en mørkegraa, ullen masse - kunstig taake. Og saa brøt det ut av denne hundreder og atter hundrer av smaa lettbygde engelske tanksøhver og dn forsynt med hurtigskytende maskingeværer. Slik begynte dagen som Ludendorf kalte "den tyske hærs svarte dag" den 8. august 1918. Angrepet kom overraskende paa tyskerne. Det hadde ogsaa hendt før. Men som for første gang syntes tyskernes motstandsevne som lammet overfor angrepetts voldige kraft. Fra den dagen gikk det nedover fra uke til uke. "Es wird immer dunkler um uns", sa Hindenburg den 27. september. Det var Hindenburg selv som hadde uttalt at krigen vilde vinnes av dem hvis hærs. fighere til slutt hadde de sterkeste nerver. Og i disse ukene brøt tyskerne sammen i august-september 1918. Det samme oplever vi. Attentatet mot Hitler viser tydelig hvilken forfatning de tyske generalsnerver befinner sig i. Den første uken av august vil ogsaa denne gang gaa inn i verdenshistorien som den da tyskernes front i Fra nkrike fikk det avgjørende grunnskudd. Amerikanernes lynsnare erobring av Bretagne har gitt de allierte det albu ram som hittil har hemmet deres operasjoner. De vil her faa viktige og gode havner i tillegg til Cherbourg og Caen. Tyskernes viktigste ubaathavner vil dermed være likvidert. Det er en lang og hard opslitningsprosess som ligger bak amerikanernes hurtige gjennombrudd. Det har kostet tyskerne enorme tap aa holde de allierte innenfor det begrensede bruhode under invasjonen 7 første uker. De er blitt tvunget til aa støtte op med forsterkninger som høyilig trengtes andre steder. Seiran i Bretagne skyldes utvilsomt det faktum at tyskernes brotagnske tropper ble slaatt allerede i Normandie. Det koster tyskerne utrolig meget strev og mange vanskeligheter aa forflytte sine tropper innen Frankrike. Bombeflyenes herjinger av kommunikasjonssystemet i tillegg til Machistyrkenes vel organiserte og vel utførte ødeleggelse hindrer omgrupperinger. Tyskerne vet ogsaa at blotter de sig et sted er det alle chanserfor at anglo-amerikanerne anfaller nettop der neste gang. Deres ubegrensede luftherredømme gjør observasjonstjenesten lett. Man skal ikke glemme at det er tyskernes elitedivisjoner: Panser -, pansergrenader - og fallskjermjegerdivisjoner som blir revet op paa vestfronten. Innslaget av SS-divisjoner som utgjør den strategiske reserve er meget høi. Tyskerne har nok annu divisjoner de kan kaste inn i kampene, især da i Pas de Calais-området. Disse har til opgave aa forsvare startplassene for de flyvende bomber, og blir neppe brukt før i ytterste nød. Dette tidspunkt maa være kommet nu, for meldinger fra London gaar ut paa at forsterkninger er paa vei fra Pas de Calais til Normandie-fronten. Det er en helt ny krigsførsel som nu er innledet i Frankrike. Hittil har de allierte paa grunn av for liten plass ikke kunnet nytte sin materielle overlegenhet fullt ut. Ifølge tyske oppgaver kan de allierte sette inn 3 tanks mot hver tysk. Dette sammen med Luftwaffes fravar over kampsonen begynner aa undergrave de tyske troppers moral. Fangetallet stiger stadig. Over 100.000 fanger er allerede talt op. Amerikanerne har alvorlige vanskeligheter med aa ta vare paa alle fanger under sin hurtige fremrykning. Saaledes hadde en amerikansk korporal opsynet med 500 fanger alene. Tyske troppeenheter under kommando av sine offiserer, som hadde gitt sitt aresord, marsjerte uten bevoktning til samle-plassene. Finland gaar mot fred. Mannerheim, som allerede under ferrige krig var kjent for sin pro-allierte innstilling, er den beste garanti for dette. Problemet er de tyske troppers tilstedevarelse i landet. Ifølge svenske meldinger har tyskerne begynt aa trekke ut de 20.000 mann, som kom som forsterkning til Syd-Finland etter Ribbentrops besøk. General Rendulics 7 divisjoner, som holder Nord-Finland inntil Soumisalmi, sitter ganske godt i fellen. De vil ta flere maaneder aa evakuere dem over Finmark. Aa transportere dem til sjøss vil være et mer enn risikabelt foretagende etter at russerne har naadd Østersjøen. En slik evakuering vil ogsaa kreve beset telsen av Aalandsøene. Et slikt brudd paa konvensjonen om disse øene vil tolerert av svenskene. At 20-30 divisjoner er blitt avskaaret i Randstatene

kan man vel rolig kalle hitlers største fadase under denne krigen. Det var ogsaa den direkte foranledning til generalenes revolte. Disse divisjoner ku vel gjort mer nytte for sig ved forsvaret av selve Tysklands grenser. Det er ikke som tyskerne paastaar nye formasjoner som prøver aa støtte op forsvaret av Warszawa og Weichsel-overgangene. SS-panserdivisjonene Herman Goring og Totenkopf er tatt fra andre fronter og kastet inn i kampene uten aa bli gi chance til hvile. Til støtte har de faatt den norske nazidivisjon, en hollandsk, en estnisk og en østprøysisk infanteridivisjon. Dette er neppe avdelinger som hjemper hardt for et fedreland som ikke er deres. Imens stormer russerne videre uten aa la sig stense av slaget ved Warszawa. Fra sitt bruhode paa vestsiden av Weichsel rykker to fangarmer mot Tyskland, den ene mot nord vest for aa omgaa den polske hovedstad og for aa avskjære østprøysen fra resten av Tyskland, den annen mot Krakau og Schlesien. Samtidig trues tyskernes søndre fløi ved fremstøtet gjennom Karpaterpassene. Det later ikke til et Tyrkias brudd med Tyskland vil ha noen direkte krigerske følger i første omgang, dertil er Bulgaria i første rekke, men ogsaa Romania, altfor influerte av Tysklands mange nederlag. Sannsynligvis vil de allierte faa flybaser i Tyrkia og deres bombefly vil nok bidra til aa skremme vasallstatene ut av krigen. Hvordan det nu enn er: Tyrkia, som kalles "verdens kaldeste beregner av politiske chanser", gir et godt fingerpek om hvor meget Tysklands chanser veier hos en uholdet iaktager.

NYHETENE FRA LONDON MANDAG DEN 7. AUGUST KL. 18,30:

OPROP FRA HJEMMEFRONTENS LEDELSE: Nye tiltak forestaar for aa gjennomføre mobiliseringen. Ingen maa slaa sig til ro. I Latvia og Nederland ventet tyskerne til guttene kom hjem og slo saa til. Fra Astrup og Marthinsen er det gaatt ut skrivelse til politiet med følgende hovedinnhold: 1. Først sendes skriftlig innkallelse. 2. Deretter sendes innkallelsen til politiet som prøver aa hente den innkallte. Hvis han ikke er tilstede skal familjepggi hans opholdssted. 3. Hvis heller ikke dette fører frem skal arbeidsformidlingen kalle ut den innen familien som egnor sig best. Det er særlig av dette 3. punkt tyskerne venter sig mest. Vaar ledelse stiller 4 krav til oss: 1. Den som innkalles holder sig borte. Han underretter ikke familien om sitt opholdssted. 2. Ogsaa alle andre i arbeidspiktig alder holder sig borte. 3. Alle plikter aa hjelpe de som er i faresonen. 4. Hele folket i alarmtilstand.

VESTFRONTEN. Den 7. tyske armers skjebne henger i en traad. Amerikenerne har paa 5 punkter gaatt over floden Mayenne, bl.a. ved Laval og Mayenne og staar nu umiddelbart foran byen Le Mans og Alençon paa veien til Paris. Tidlig i dag gikk engelseke og kanadiske tropper over Orne ved Thury Harcourt og anfaller dermed Rummels stillinger sør for Caen i ryggen. Byen Vire er rensset for tyskere. Fronten retter sig nu ut til en linje fra Caen til Anger ved Loire. 400.000 flyveblad nedkastet over de tyske tropper med opplysninger om rettetten paa østfronten. Oprenskningen i Bretagne fortsetter. 12.000 fanger tatt. Ialt er 75.000 mann i fare for aa bli innesluttet i Bretagne. Basetningen i Lorient har ytret ønske om aa overgi sig. Operasjonene understøttet effektivt av undergrunstropper. Evakuering sjøveie fra Bretagne forhindres av britiske skib. Igaar ble en konvoi paa 7 skib som prøvde aa stikke ut fra St. Nazaire senket, mens enmannen ble jaget tilbake. Mange flyplaaer vil styrke det allierte angrep etter Breagnes erobring. Av 35 divisjoner i Frankrike er nu 13 utslettet. De tyske divisjoner hindres alvorlig av bensinmangel. Panserdivisjonene kan kanskje redde sig tilbake med infanteridivisjonene er for langsomme. De tyske forvaltningskontorer er flyttet fra Paris til Nancy.

Østfronten. Oljesentret Drohobycz i Karpatenes utløpere inntatt igaar. Tyskerne gjør fortvilete motangrep mot russernes store bruhode paa vestsiden av Weichsel, men blir slaat ubønnhørlig tilbake. I Warszawa gear de polske friskarer frem. Russerne forbereder fremstøt mot østprøysen. I Italia har britiske tropper faatt fast fot i Firenze paa nordsiden av Arno. Tyskerne gjør intet forsøk paa aa leve op til sin erklæring om at Firenze er en aapen by, men utnytter 8. armers ønske om aa spare byen. Oprensingen i Tyskland griper om sig. Selv generaler ved fronten blir avskjediget. Saaledes er sjefen for det 87. armekorps som kjempet mot amerikenerne i Frankrike takket av. Bulgaria har gjennom sin minister i Ankara bedt Tyrkia sende stemningen hos de allierte hvis Bulgaria nu skule trekke sig ut av krigen. Inatt sotre flyangrep mot oljeanlegg i Gdynia, Berlin, Brandenburg og Kiel, Hamburg og Rhonedalen.

6. eks.

Nr. 41 - 1. aarg.

KONGESPELLET.

Mappe

72

Den 9. august 1944.

HELE FOLKET I ALARMTILSTAND. Den parole som Hjemmefrontens Ledelse sendte ut over London radio den 7. august om fortsatt inbitt motstand mot alle tyskernes og N.S.' forskjellige arbeidstiltak, enten de nu blir kaldt arbeids-tjeneste, - innsats eller - mobilisering, har en meget alvorlig karakter. Paa ansvarlig norsk hold har man lenge vært paa det rene med at de naavarende myndigheter vilde sette meget inn paa "aa reise kjerringa" fra det totale nederlag de maatte taale i forbinneelse med arbeidsmobiliseringen av gaarsklassene 1921-23. Dette syn har da ogsaa gjentagne ganger kommet til uttrykk saavel over London radio som i den frie norske presse. Det naturlige ønske om revansje fra N.S.' side har faatt et sterkt puff fremover av hendelsene i Tyskland den 20. juli, som ga støtet til opnevningen av Goebbels som "riksbefullmektiget for den totale krigsinnsats", med oppdrag atter en gang aa bunnskræpe Tysklands og de tyskokkuperte lands arbeidsreserver. Terboven, som ble innkallt til "pep"-møte i Berlin kort etter, kom sikkert hjem med bestemte instruksjoner om aa sørge for at Norges bidrag til Tysklands krig skulde gis et ganske annet omfang enn hittil. Det er derfor meget sannsynlig at tyskerne vil gi N.S.-myndighetene en viktigere støtte denne gang enn sist, da N.S. spilte slik grundig fallitt med sin arbeidsmobilisering. Astrup og Marthinsen sendte ut sin skrivelse til politiet allerede den 20. juli og kom dermed tyskerne i forkjøpet. De har ogsaa absorbert sa-pass meget av tysk mentalitet at deres tiltak faldt fullstendig i Reichskommissars smak. Bestemmelsen om aa utskrive et medlem av den innkalltes familie, dersom denne ikke kan treffes, passer fint inn i tyskernes system. Skas Gisseltagningen har i lengere tid og ved gjentatte anledninger hørt til tyskernes kjæreste metoder her i Norge. Det nye er bare den maalestokk metode den skal gis - og at det offisielt er "norske" som staar bak. "Gentlemannen" Generaloberst v. Falkenhorsts tale forleden viser med all ønskelig tydelighet at han ikke vil vike tilbake for aa sette inn avdelinger av Wehrmacht for aa hjelpe Statspolitiet, om nødvendig. Det er mot denne bakgrunn vi maa se Ledelsens parole om at det norske folk maa vare i alarmtilstand. Det viser tydelig stundens alvor. Den øvrige del av parolen; at alle som staar i fare for aa maatte utføre krigsviktig arbeid skal holde sig i dekning - selv for sin familie - er i sakt med den linje vaar Ledelse har trukket op tidligere, og kan ikke staar i fare for aa bli misforstaatt av noen nordmann. At alle plikter aa hjelpe de forfulgte paa enhver tenkelig maate er ogsaa en kjær plikt for oss alle. Ordren om aa holde oss i alarmtilstand viser at vi naar som helst kan opleve alvorligere dager enn vi gjør i dag. Vi har med desperate motstandere aa gjøre, med motstandere som vet at deres kamp er tap, men som heller ikke er i tvil om hvilken deres personlige skjebne blir naar de maa strekke vaapen. Vi skal ikke gaa av veien for et nappetak med dem og vi vet utgangen vil bli den samme som forrige gang da de vil e tvinge vaar ungdom til aa arbeide for Tysklands krig. Og en ting skal vaare motstandere vaare paa det rene med: Kjernen til en aktiv norsk undergrunnsarmé ligger allerede i vaare skoger og paa vaare fjell - og der er det glass til mange fler naar ordren blir gitt. Saa lenge vi staar samlet kan vi ikke slaaes.

TYSKLANDS V-VAAPEN. Hver gang krigen gear riktig daerlig for Tyskland er oppvikningsspesialisten dr. Goebbels ute med en ny propagandainjeksjon, en ny artikkel i Das Reich, om hvor gildt alt vil bli naar bare de nye vaapen satt inn og hvordan da Tyskland med et slag vil faa den materielle og tekniske overlegenhet fra 1939/41 tilbake. La oss se litt paa hvilke realiteter ligger bak hans skrivelser. V-1, de flyvende bomber, er allerede kjent. De er rettet mot den engelske sivilbefolkning og volder der utvilsomt skade og tap av menneskeliv. Men det anses i ansvarlige allierte kretser at de kan bli holdt i sjakk ved bombing av utskytningstodene, selvom de ikke helt kan elimineres før basene blir tatt. En-mannstorpedoen som ble slaat stort op som V-2, har man senere hørt lite til, hvilket vel best karakteriserer deres betydning. De to neste V-vaapen er ennaa ikke satt inn i større utstrekning. V-3 er et dobbeltfly, bestående av et ubemannet bombefly, fylt med sprengstoff, som er sammenkoblet med et jagerfly, hvis fører styrer begge flyene inntil det er fare for beskytning. Da frigjør han bombeflyet og gir dette en fast kurs, hvorpaa jageren vender tilbake. Et slikt dobbeltplan ble forleden skutt ned over Normandie. V-4 er en robottank med en fører som

kjører saa langt han mot de fiendtlige linjer skutt istykker. 6e e omkring uten kontroll kun er blitt skutt ut deres virkning. Men Ch disse som en trussel har "direkte krigsarbeid" synt. Rakettbombene brukes direkte mot fiendland ut av krigen. Ty om at tilfelle vestmak fred. Deretter skal se ti nok kan de tyske V hindre de alliertes k med intendantursjefen sen, som var de som ku var jo nettop de som tapt krig ved aa rydd

NYHETENE FRA LONDON I VESTFRONTEN. Amerikansk punkt Le Mans, som er inne i et kortvarig ches, for aa prøve aa linjer. Byen Mortain nernes hender. Under av led av Aifoenjage mindre enn 4 tyske p stilling idet de sett istedenfor aa samle s transportmidler for s En amerikansk støtkil kanten av St. Malo, hv mer sig utkanten av E helt i syd ved Loiret og nordfronten er uts her utvidet sitt bruk til et voldsomt angre Caen fortsetter og saa før midnatt hadde kas det første støtteangr utført. Mellom 10 og bombere sin last over Orne stadig blir utvi motangrep. Allierte fl bombing av kommunikas syd og sydvest-Frankl står i fare for aa l over til Machien etter aa ha avvepnet en Vichy-brigade.

ØSTFRONTEN. For na de russiske armeer er Østprøyssen blitt voldsomt angre av russiske bombeflystyrker, hvorav en stor del beste av erobrete maskiner Tyskerne gjør velisem motstand, men russerne har god fremgang paa flanken især langs jernbanen fra Sjavli til Tilsit. Lengre syd har de erobret byer knysjyn, som ligger 50 km. fra Østprøyssens grense paa jernbanen fra Bjel stok. Jernbanen fra Warszawa til Krakau står i fare for aa bli avskåret etter den store utvidelse av Weichsel-bruhodet de siste dager. I Warszawa gaar polske friskarer frem og kjemper nu med tanks, erobret fra tyskerne. I Karpatene er to viktige byer erobret: Sambor, som behersker inngangen ti Uszockpasset, som er den klassiske hærveie til Donaudalen, og det viktige oljesentrum Borislav. Tapet av oljen i Karpatene er alvorlige slag for Ty land etter at de allierte bombeflystyrker ødelægger den syntetiske olje produksjon i Tyskland og oljekildene i væssallstatene. Oljekildene i Ploce er nesten satt ut av spillet. Med tapet av Drohobysz tapte Tyskland 200,000 t. råolje om aaret. Det er et almindelig billede i Russland aa s hundrevis av kjøretøier staa igjen paa grunn av oljemangel. I ITALIA meldes kun om artillerivirkosomhet og lokale kamper.

RIVIERA-FRONTEN er sa, net. Svare britiske, franske og amerikanske tropp styrker er i dag landsatt paa Frankrikes Middelhavskyst mellom Marseille og Nice. Strækningen er 150 km. lang, og landsætningene har foregått paa flere steder. Den første var sørvest for Caen. Først ble fallskjermtropper sluppet ned i et antall som aldri før. I analysinonen i dag var 14.000 menn fallskjermtropper sett ned. Vid deagry begynte et voldsomt luftbom berdement, som fortsatte det tidligere 4 dagers luftangrep langs Mittel havskysten. Like etter kl. 7 begynte beskytningen fra krigsskip, og en ti senere gikk de allierte infanteri-stormstyrker i land. De første bested av veteraner fra andre fronter. Franskmann var med i første rekke. Landsæt ningen av infanteriet foregikk under beskyttelse av 800 allierte krigsski. Over landangrepsflåten flyt en luftermode 7 km. lang med fire fly i brodden. De allierte har hatt litt motstand paa bakken, ingen motstand i luften. Det siste kommuniko melder at operasjonene i Sør-Frankrike gaar tilfreds stillende og etter timeplanen. Den øverstkommanderende erklærer at maa let er aa ferone seg med hærne som rykker vestover fra Normandie.

I NORDFRANKRIKE fortsetter de alliertes arbeid med aa lukke åpningen øst over mellom Falaise og Argentan for den 7. tyske arme. Åsningen er mindr enn 20 km. vid, og det mæles at den blir trængere time for time. Høle åpningen ligger under alliert ild, og tyskerne gjør for syblikket ikk flere forsøk paa aa bryte ut av lønnen. Kenedierne har under herde kam inntatt usryner 4 km. fra Falaise, og briterne rykker mot Falaise fra Vire-området. Amerikanske styrker er i øst og sør i Argentan. Samtidig er andre amerikanske tropper paa videre fremrykning innever i Frankrike, men det holdes hemmelig hvor de befinner seg.

I ITALIA samler de allierte seg til ny offnsiv. I ØSTFRONTEN gaar den nye russiske offensiven sin gang. I Østprøyssen ne fortsetter arbeidet med aa dele opp de tyske hærer i forskjellige lagar Vest for Pskov står russerne 50 km. fra det viktige knutepunkt Volka. Russiske ubåter er satt ut for aa hindre forsterkning eller evakuering sjøveien. I Østprøyssen bombarderes forskjellige jernban knutepunkter v russiske fly. Russerne har erobret Osavets 25 km. sørst for Przemysl og fortsetter paa innersjlinjen mot de Masuriske sjøer. Tyskerne melder at et russisk bruhode er opprettet over Weichsel nord for Warszawa. Russ melder om stor overgang over Weichsel paa en 560 meter lang tømmerbru et stykke nordst for Krakau.

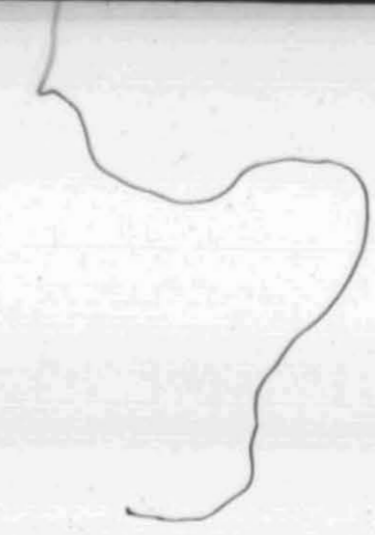
I LUFTEN har det vært kraftig britisk-amerikansk aktivitet over Tyskland, Nederland og Belgia. Mellom 750 og 1000 amerikanske bomb fly med et rke jager eskorte bombet i dag 7 tyske og 2 belgisk flyplasser, mens over 1100 britiske bombefly med et rke 2 fly andre flyplaner mål i Holland og Belgia. Mosquitoer var over Berlin i natt igjen.

Arme Ordine sa i sin militærkronikk i dag bl.a.: Tyskerne er blitt utmanv rert i Normandie. Det var rimelig at de prøvde aa presse de allierte gaa paa et minst mulig område saa lenge de kunne. Men de burde oppitt det de amerikanerne tok Avranches, brst ut av Normandie og inn i Bretagne. De skulle tyskerne ha trukket seg tilbake. Isteden lot de seg lokke til aa prøve aa avskjære amerikanerne fra briterne ved aa stote frem til havet. Det smle frontevanittet rundt Avranches, men de brude det ikke. De hde bedømt styrkeforholdet fullstendig galt, kanskje fordi de mndlet øst over sjøfly. Tyskernes 7. arme med deres viktigste panserstyrker i vest holder paa aa bli lukket inne i en lønne. En del av den vil nok kaa unna; særlig kan en gaa ut fra et v. Kluse vil sjv. alt for aa rade aa mulig av panserstyrkene ut av lønnen. Men de er ikke derfor i sikkerhet. Trekker de seg tilbake mot Paris, gaar veien over sajent lende, sterkt ut sett for flyangrep, og dessuten kan amerikanerne komme dem i forkjøpet. Mest sannsynlig er det kanskje at de prøver aa gaa over Seinen for aa fer ene seg med styrkene i Pas de Calais, Belgia og Nederland. Men bruene over Seinen er ødelagt, og tyskerne vil bli nødt til aa gaa over paa pontonbru ved nettetid. Etter landgangen paa Riviern kan tyskerne sannsynligvis bare holde det nordligste Frankrike. Armene i Mitt- og Sørfrankrike er svake. De allierte kan rykke oppover Rhens-dalen, som med sine fjell nek er lett aa forsvare, men ogsaa byr store muligheter for partisans gerilj styrker. Og generl de Gaulle har oppfordret til streik og alen reising.

HUSK AT VAARE UNGE FORTSATT SKAL HOLDE SEG I DEGHING!

franskmennene selv. som kanskje ikke noe av jernbanen stjerner ved Frankrike; det i 1871, avvjorde det øst ogsaa Frankrike oppgi hovedstaden, og vil slaess foran is," sa han. I 1940 tyskerne kom. Hitler uker kom Frankrikes triumfbuens stad. nse forsvaret for umu eller om de vill inn d, med de ødeløggelser og. Det blir ingen med fiendtlig befolk kjent nok. 800 fri- ynen med omland. Siden ing og ventet paa fri om tilhører de hema. Den nye republikan tallige organer, finnes mennesker har i mæned s og quislingene mis dsdømmer har vært ste en mann med blikket kningen som har bredt hele Frankrike; har bryte løs. Streiken arbeiderne, gir tysker stekamper i byen. ten kamp. For dermed falle i ryggen paa de ver olva longer nede, kerne prøver aa tvil len, men de trekke seg rige verdenskrig. Det ust 1918, "den tyske rigen slutt. De allierte Russland knust. Idag rige kris hadde russerne de var kastet ut ved . august 1924. Men ned den tyske motstand re grensen mot Tannen berg og Interburg. Skal tyskerne bevare det minnesmerke de har satt opp ved Tannenberg, saa de skynde seg, sier russerne. Slagene hamrer mot Tysk land fra øst og vest. Russernes innfall i Østprøyssen er ikke bare viktig fordi krigen dermed i stor still og for godt er ført inn paa tysk mark for første gang siden Napoleons dager. Hada mer betyr det at tyskerne har later til aa ha samlet sine største styrker i øst. Hovedslaget forestaar. TYSKE ØSTERSJØPROBLEMER. Det er ganske store styrker i Nord-Europa den tyske overkommando ikke har kontakt med - i Finland, Randstatene og Norge. Et av dens største problemer er hvordan disse tropper igjen kan bli kob let inn i den tyske krigsmaskin paa festlandet. Det foreligger nu melding er om at tyskerne har gitt beskjed til alle tyske skib i Østersjøen at de skal samle sig til evakuering av de nevnte hærstyrker. Aa evakuere trop per fra Finland over Finmark ser det ut til at er oppgitt. Det blir nok ikke lettere aa evakuere dem sjøveien, hvor russiske bombefly og u-båter og britiske miner sperrer veien. Det er ganske interessant at evakeringen av Norge blir nevnt; Man det er jo naturlig at troppene trengs bedre paa den aktive krigsskisplass. Vi tror ikke tyskerne har lyst til aa reise.

kjører saa langt ha mot de fiendtlige l 2 skutt istykker. 6e omkring uten kontro kun er blitt skutt deres virkning. Men disse som en trusse har "direkte krigsa synt. Rakettbombene brukes direkte mot land ut av krigen. om at tilfælde vestm fred. Deretter skal ti nok kan de tyske hindre de alliertes med intendantursjef sen, som var de som var jo nettop de so tapt krig ved aa ry NYKETTENE FRA LONDON VESTFRONTEN. Ameri punktet Le Mans, so erne inn et kortvar ches, for aa prøve linjer. Byen Mortai nernes hender. Unde av lee av Tifconja mindre enn 4 tyske stilling idet de se istedenfor aa samle transportmidler for En amerikansk støtk kanten av St. Malo, h mer sig utkanten av helt i syd ved Leir og nordfronten er u har utvidet sitt br til et voldsomt ang Caen fortsetter ogs for midnatt hadde k det første støttean utført. Mellom lo o bombere sin last av Orne stadig blir ut motangrep. Allierte bombing av kommunik syd og sydvest-Fran står i fare for aa over til Machien et VESTFRONTEN. For na de russiske armeer er Østprøyssen blitt voldsomt angrept av russiske bombeflystyrker, hvorav en stor del beste av erobrete maskiner. Tyskerne gjør voldsom motstand, men russerne har god fremgang paa flanken især langs jernbanen fra Sjavli til Tilsit. Lengre syd har de erobret bya knysjyn, som ligger 50 km. fra Østprøyssens grense paa jernbanen fra Bjel stok. Jernbanen fra Warszawa til Krakau står i fare for aa bli avskåret etter den store utvidelse av Weichsel-bruhedet de siste dager. I Warszawa gaar polske friskarar frem og kjemper nu med tanks, erobret fra tyskerne. I Karpatene er to viktige byer erobret: Sember, som behersker inngangen til Uszdekkpasset, som er den klassiske hærvei til Donaudalen, og det viktige oljesentrum Borislav. Tapet av oljen i Karpatene er alvorlige slag for Ty land etter at de allierte bombeflystyrker ødelgger den syntetiske olje produksjon i Tyskland og oljekildene i vassallstatene. Oljekildene i Ploes er nesten satt ut av spillet. Med tapet av Drochobysz tapte Tyskland 200,000 t. raadje om aaret. Det er et almindelig billede i Russland aa s hundrevis av kjøretøier staa igjen paa grunn av oljemangel. I ITALIA meldes kun om artillerivirksemhet og lokale kamper.

Paris, c'est la France - Paris er Frankrike, sier franskmennene selv. Denne byen er landets aandelige og materielle sentrum som kanskje ikke noe annet lands hovedstad. Og fra Paris straalet veiene og jernbanene stjerneformet ut til alle kanter. Den som har Paris, behersker Frankrike, det har vist seg til alle tider. Da tyskerne tok Paris i 1871, avgjorde det krigen. Fra 1914 til 1918 holdt Paris stand, og da holdt ogsaa Frankrike stand. Tyskerne kom like innpaa, og mange ønsket aa oppgi hovedstaden, men Clemenceau satte seg imot det av alle krefter. "Jeg vil slaess foran Paris, jeg vil slaess i Paris, jeg vil slaess bak Paris," sa han. I 1940 derimot ble Paris erklært for apent by og rømmet da tyskerne kom. Hitler kunde holde inntog under Eiffeltaarnet, og etter noen uker kom Frankrikes kapitulasjon. Idag er det de allierte som nærmer seg triumfbuens stad. En hel verden venter i spenning paa om tyskerne vil anse forsvaret for umulig og rømme byen uten kamp, som de gjorde med Roma, eller om de vill innlede en fortvilet motstand fra boulevard til boulevard, med de ødeløggelser av uerstattelige kulturverdier som det vil føre med seg. Det blir ingen mersom oppgave for tyskerne aa kjempe i en millionby med fiendtlig befolkning. Parisernes innstilling har alt tidligere vært kjent nok. 800 frivillige var alt det tyskerne kunne oppvise fra hele byen mot omland. Siden invasjonen har den store masse av parisere gaatt omkring og ventet paa frigjøringen som paa Messias. Og samtidig har alle de som tilhører de hemmelige franske styrker, arbeidet intenst i det skjulte. Den nye republikanske forvaltningen, som formidler mellom motstandens utallige organer, finnes over at og har byne og sprer over alt. Titusener av mennesker har i månede vis levd et hemmelig liv, og det er lange siden tyskerne og quislingene mistet grepet paa befolkningen, endo arrestasjoner og dødsdømmer har vært stadig voksende. Paris har stått i de siste ukene som en mann med blikket hypnotisert av frontkartet i vest, med den vesle strekningen som har bredt seg ut som en blekkflekk mot hovedstaden. Likesom i hele Frankrike, har motstanden mot tyskerne bare ventet paa signal for aa bryte løs. Strøken som er begynt blant det parisiske politi og transporterarbeiderne, gir tyskerne en tydelig pekepinn om hva de har i vente under gattekamper i byen. Men paa den annen side kan de vanskelig oppgi Paris uten kamp. For dermed kommer de alliertes panserstyrker over Seinen, og vil falle i ryggen paa de rester av v. Kluges 7. arme som kan ha greid aa komme over elva lenger nede, mellom Paris og havet. Det er ikke utenkkelig at tyskerne prøver aa tvihelle paa Seine-linjen saa lange som mulig. Fallor den, ma de trekke seg talbake nordover til neste elv, Somme, kjent fra forrige verdenskrig. Det var ved Somme engelskmennene brøt igjennom den 8. august 1918, "den tyske hares svarte dag". Tre maanedes senere var verdenskrigen slutt. De allierte ligger ikke mange dagene etter i aar. Og dengang var Russland knust. Idag har tyskerne sterke russiske armeer i ryggen. I forrige krig hadde russerne ikke greid aa komme inn paa tysk territorium etter at de var kastet ut ved Tannenberg noen fra uker etter krigsutbruddet, den 17. august 1914. Men paa 30-aarsdagen den 17. august 1944 bryter russerne ned den tyske motstand nordvest for Mariampol, og strømmet over den prøyssiske grensen mot Tannenberg og Interburg. Skal tyskerne bevare det minnesmerke de har satt opp ved Tannenberg, ma de skynde seg, sier russerne. - Slagene hamrer mot Tyskland fra øst og vest. Russernes innfall i Østprøyssen er ikke bare viktig for den krigen dermed i stor stil og for godt er ført inn paa tysk mark - for første gang siden Napoleons dager. Nada mer betyr det at tyskerne her later til aa ha samlet sine største styrker i øst. Hovedslaget forestaar. TYSKE ØSTERSJØPROBLEMER. Det er ganske store styrker i Nord-Europa den tyske overkommande ikke har kontakt med - i Finland, Randstatene og Norge. Et av dens største problemer er hvordan disse tropper igjen kan bli koblet inn i den tyske krigsmaskin paa fastlandet. Det foreligger nu meldinger om at tyskerne har gitt beskjed til alle tyske skib i Østersjøen at de skal samle sig til evakuering av de nevnte hærstyrker. Aa evakuere tropper fra Finland over Finmark ser det ut til at er oppgitt. Det blir nok ikke lettere aa evakuere dem sjøveien, hvor russiske bombefly og u-baater og britiske miner sperrer veien. Det er ganske interessant at evakueringen av Norge blir nevnt. Men det er jo naturlig at troppene trengs bedre paa den aktive krigsskjeplass. Vi tror ikke tyskerne har lyst til aa reise.

NORD-FRANKRIKE. Amerikanske panserkolonner har nådd innfallsveiene til Paris. Tyskerne melder at amerikanerne har nådd Rambouillet, som ligger 20 km. fra Versailles og 40 km. fra Paris' sentrum. I Normandie-kjelen blir nå en stor del av den tyske 7. arme utslettet. Resten har etterat Falaise falt bare en eneste retrettsvei tilbake, nemlig nordøstover mot Sedan. Her jages de av kanadisk og britiske styrker over en 60 km. bred front. Kontakten er ikke brutt et øyeblikk, og de retirerende tyske avdelinger rives stadig opp paa ny. Utbrente tanks og ødelagte kanoner ligger strødd etter dem. Allierte fly er i ustanselig aktivitet over fronten. Bruer og ferjer over Seinen blir ogsaa kraftig bombet. Idag er Vendome mellom Touren og Orleans inntatt av allierte tropper. Den tyske garnison i St. Malo har overgitt seg, og dermed er all motstand paa nordsiden av Bretagne opphørt. De tyske tap i Nordvest-Frankrike blir nå anslått til i alt 400.000 faldne, secrete og fanger. De tilsvarende amerikanske tap siden invasjonen har vært 112.000, mens det totale tap siden Amerika kom med i krigen er 300.000.

SØR-FRANKRIKE. De allierte har en sammenhengende front langs sjøen mellom Toulon og Cannes, og de staar i utkanten av begge disse byer. Innover i landet gaar de metodisk videre og har nådd 40 km. fra kysten. De har tatt byen Draguignan, et viktig knutepunkt paa innfallsveiene til Marseille og Rhone-dalen. Amerikanske fly har bombet veier og jernbaner oppover Rhone-dalen helt til Grenoble uten å møte noen motstand. Hittil har de allierte tatt 7.000 fanger, deriblant en general med stab. De franske innlandsstyrker har reist seg flere steder rundt omkring i hele Frankrike. Styrker fra Pyreneerne har tatt byen Orthez paa veien mellom Pau og Atlanterhavet. Andre styrker har inntatt Gueret, hovedstaden i departementet Creuse sør for Orleans. Den norske løytnant Kaare Gyttfeldt beskriver idag de franske patrioters virksomhet slik som han hadde sett den i Bretagne. De opptre uten uniform, men med armbind og godt utstyrt med automatvaapen. De er vel organisert og gir panserstyrkernes gode opplysninger om hvor tyskerne holder til. Når de allierte panservogner har rullet videre, varer det en kortere eller lengere tid før de alliertes infanteri kommer etter, og patriotene greier som oftest å holde tyskerne stangen i mellomtiden. De holder byer og landsbyer besatt, og hvis tyskerne greier å sette seg fast i en kirke eller et rådhus, holder partisanene dem beleiret til det allierte infanteri kommer. Partisanene tar ogsaa mange fanger ut over paa landet i det indre av Bretagne. Det viktigste tilholdssted for den franske "maqui" er øvre Savoyen (Haute Savoie). Det meldes idag at patriotene kontrollerer hele dette departementet. De samarbeider med italienske partisaner paa den andre siden av grensen. Alle mindre tyske garnisoner er utslettet, har overgitt seg eller er flyktet over til Sveits. I fergaars ble signalet gitt til reising, og igaar valet trikoloren over all Tyskernes garnisoner i de største byene, deriblant Annecy.

ITALIA. Det er livlig patruljevirkoshet over hele fronten, og flere viktige stillinger i øvre Tiber-dalen er tatt.

ØSTFRONTEN. I en måned har russerne steatt like ved grensen til Østprovsen. Nå er storangrepet begynt. Igår kveld gikk russerne over grensen nordvest for Mariampol og trengte gjennom de forsvarsværkene som sivilbefolkningen hadde gravd langs grensen. Tyskerne kastet inn tanks og tropper i et desperat motangrep, men tapte 60 tanks og 1000 mann, og ble slått tilbake i denne første grensetrefningen. Russisk artilleri beskytter de ytre forsvarsverker rundt Gumbinnen i Østprovsen, paa jernbanen Kaunas-Königsberg i Lithauen har tyskerne gått til motangrep ved Sjauliai-fronten, men de er blitt slått tilbake med tap. Øst for Warsjawa er SS-tropper blitt kastet tilbake og terrenget og hadde tatt, er gjenerobret. Inne i Warsjawa holder polakkene over alt stand mot det tyske press, og har hatt framgang i en sektor. Ogsaa i Radom-området har polakkene framgang. Gøtøkampene i Sandomeicz fortsetter. Det russiske brudødet over Weichsel sør for Warsjawa er utvidet. Briterne har erklært minsperrin i den sydlige del av Østersjøen. Svenskene suspenderer forsikringen av maltransport Sverige/Tyskland. Mosquito-fly fra Storbritannia har bombet Mannheim i natt. Oljeanleggene i Ilcesti i Romania er angrepet av amerikanske bombefly fra italienske baser både igår og i natt. Den bulgarske statsminister har erklært i parlamente at landet ønsker fred. Den tyske generalstabssjef v. Keitel er i Helsinki til konferanse med den tyske øverstkommanderende i Finland, og Mannerheim.

EN MOTSTANDSBEVEGELSE kan være som spontan og kraftig den være vil - uten én ledelse har den ingen slagkraft. Innen alle de tyskokkuperte land har det da ogsaa utkrystallisert sig en gruppe som har påtatt sig ansvaret for å lede motstanden mot tyskerne og deres haleheng. Ledelsen er selvsagt helt anonym, men man kan gaa ut fra at alle politiske synspunkter er representert. Den må virke i det skjulte, men dens ordrer - dens paroler og appell - faar vi London kringkastningen og derfra gjennom den illegale presse en slik utbredelse at alle innen kort tid er kjent med deres innhold. Ledelsens viktigste oppgave er å dra opp de store linjer i motstandsbevegelsen, slik at enhver, i ethvert tilfelle tyskerne kommer med et nytt påbud, straks vet hvilken vei en skal følge. Det prinsipp som ligger bak ledelsens ordrer er selvsagt: Motstand mot alt som kan tjene tyskernes krigstiltak. Alt arbeid for tyskerne saboteres og nektes. Og ikke bare det: De innretninger og lag som er viktige for tyskerne settes ut av funksjon eller ødelegges. Ledelsen innskjerper stadig at hver dag og hver time som leverans og tjenester for den tyske krigsmaskin forsenes, medfører en tilsvarende forkortning av krigen og sparing av menneskeliv. Det hender ogsaa at Ledelsen må benytte sig av maktmidler, nemlig naar det gjelder å rydde av veien antivere og andre som skader frihetsskjempens arbeid. I disse tilfeller tenker Ledelsen mindre paa å straffe enn nettop å stoppe dette skitne gjerningsverket. Like varmt som Ledelsen bekjenner sig til demokratiske og nasjonale idealer, like bestemt tar den avstand fra å benytte sig av motpartens vaapen med terror og blodutgydelse blandt de enkelte motstandere. En slik ledelse er den beste garanti for at folket skal taale krisen uten at rettsordningen blir varig skadd ved de metoder som man er tvunget til å bruke i kampen for friheten.

BLIK PÅ PARIS ØDELAGT? Den 7. tyske armé forsøker å gjennomføre en retrett under saa vanskelige forhold som under intet annet tilbaketog i krigshistorien. Under et uopphørlig press: frontalt fra vest og øst, fra flankene og ikke minst fra luften prøver den å nå Seinen. Det ser ut som om v. Kluge har reddet en del av sine tanks ut av Falaiselommen, men dette er skjedd ved å ofre infanteriet, som måtte dekke tilbaketøpet. Men de undslupne styrker er ikke i sikkerhet for det. Amerikanerne sender, med basis i området Le Mans-Chartres, ut den ene styrkilen etter den andre mot nord for å avskjære og decimere de demoraliserte tyske tropper som slopt sig østover, manglende transportmidler, oks, bensin og olje. Samtidig støtter briterne i godt tempo mot øst, mot Lisieux, for å fullende knipetangen nordfra. Amerikanerne har allerede nådd Seinen paa flere punkter og har til og med ifølge tyske meldinger, fått forfaste paa den annen side selv om motferdning enkelte spredte tyske avdelinger skulde nå frem til Seinen, er overfarten til østbredden et kinkig problem. De allierte luftstyrker berøver over de retirerende tropper som en myggesverm. Paa 2 døgn er ca. 6.200 kjøretøyer ødelagt. Bruene over Seinen er forlenget blaaet øst og de ferjebraer som staar til disposisjon blir systematisk bombet. Det er mulig at det er kampen om Paris som nu blir utkjempet ved Seineovergangene og lenger vest. Saa lenge tyskerne ennu har tropper paa vestsiden av denne elven er de nødt til å holde Paris for enhver pris, for å dekke retretten. Paris er nemlig utgangspunktet for hele kommunikasjonsnett i Nord-Frankrike. Blir derimot tyskerne tilintetgjort før de rekker å forene sig med styrkene i Pas de Calais-området, har Paris tapt meget av sin betydning for dem, og chansen til at de gir op byen uten kamp er større. Dersom amerikanerne greier å utvide det av ~~amerikanske~~ tyskerne rapporterte brudødet paa østsiden av Seinen, slik at de jernbaner og veier som fører nordover til Pas de Calais distriktet blir overskaaret, vil dette ogsaa minske Paris' betydning for tyskerne.

NOBSK SABOTASJE. Det er kjent at tyskernes bensin- og oljelagere her i landet systematisk blir tappet eller sprengt i luften. Blant annet er tidligere depoter i Hallingdal, Vålres, Stavanger og andre steder satt ut av spillet. Det siste kuppet skjedd i Sun. Fire bevæpnede menn overmannet vaktene ved de to store tankene der og hentet dem i nærheten. Deretter gikk tankene i luften med fire påfølgende eksplosjoner. Det meldes at det bare har gått med 6 millioner liter. Tyskerne holder nu paa å tomme bensin- og oljetanker i Oslo og omegn. For å beskytte disse ble det lørdag aften foretatt

razzia paa Oslos restauranter og folk ble tatt til beredvakter. Det fore-
gaar ogsaa utskrivning av vakter ved at politiet gaer rundt i husene.
NYHETENE FR. LONDON. MANDAG DEN 21. AUGUST KL. 19,30:
FRANKRIKE. General Montgomery har i ettermiddag kunngjort en spesiell
beskrivelse til sine soldater. Han erklærer at de har vunnet en fullstendig
og avgjørende seier i Nordvest-Frankrike. «Selva lønnen i Normandie er
blitt for trang til flyanrop. Den kan nærmest sies aa ha form som et til-
glass og består av to smaa lønner med en smal korridor imellom. Tyskerne
beskyttes med kanonild, og de avdelinger som ikke overgir seg, blir full-
stendig tilintetgjort. Høle konvoier av tyske kjøretøyer blir smadret paa
en gang, og større og større områder er belagt av brønnende tanks og
lastebiler. Igaar gjorde tyskerne et helt mislykket forsøk paa aa bryte
ut, som kostet dem 7.500 mann. De allierte har sluppet ned opprop med
oppfordring til tysk lønne inne i lønnen og aa overgi seg, men like fullt
fortsetter de fleste aa lyde Hitlers ordre om kamp til det aller siste,
og de blir drept i tusenvis i et fryktelig blodbad. De tyskerne som
er kommet ut av lønnen, er paa full flukt nordover mot Seinen. Britiske
amerikanske og polske tropper følger dem hakk i hæl, og luftvåpnet gir
dem heller ikke et øyeblikks ro under tilbaketoget. Bare i dagslys igaar
ble det gjort 1000 flyanfall mot tyske tropper og kjøretøyer paa vei mot
Seinen. Dessuten ble 20 lastere paa Seinen senket. De allierte gaer fram
fra kysten i vest til området ved Paris. Tyske kystbatterier mellom elve-
Orne og Touques er bragt til taushet. Flere kolonner rykker mot byen Ig-
sieux. De nærmeste staar 5 km. derfra. Lengre inne i landet har de aa
kanske tropper satt over Seinen og her et sikkert fotfeste paa den andre
siden. Nye forsterkninger strømmer over Seinen og inn i bruhodet nær
byene Mantas og Gassicourt. Andre tropper er i ferd med aa omge Paris
sør og sørøst for byen. Det meldes at befolkningen staar i utkamper
flere steder i Paris men de tyskerne som er igjen der. Fra Orleans er
allierte tropper rykket 30 km. videre i retning av Montargis.
De franske innlandsstyrker har inntatt Toulouse, byen som danner knute-
punktet mellom Middelhavet og Atlanterhavet baade for jernbanen og den
kjente Canal du Midi. Dette er innlandsstyrkenes største seier hittil,
men de har gaatt til offensiv paa en rekke steder, beleirer flere tusen
tyskere i Grenoble øverst i Rhohe-dalen og Levels hovedkvarter i Belfort
ved grensen til Sveits. Det regnes at innlandsstyrkene er herrer over
en tredjedel av fransk territorium.
Paa Middelhavskysten fortsetter de alliertes offensiv. Marseille og Toulo-
er ikke langt fra omringet. Jernbanen mellom de to byene er brutt og
knutepunktet Aix-en-Provence tatt. De allierte trenger ned gjennom Dan-
rance-dalen for helt aa omge Marseille. En tredje tysk general er tatt
til fange med sin stab ved Middelhavet. Samlet fangstall hittil 14.000.
Paa den fransk-spanske grensen er Caberes tatt av innlandsstyrkene.
Siste melding lyder paa at de allierte i Paris-området staar ved Ver-
sailles, Fontainebleau og Melun. Ellers gaer bevegelsene i Frankrike
for øyeblikket saa raske at meldingene ofte er foreldet naar de sendes ut.
De Gaulle er i Frankrike. Den friske franske regjering forbereder overflytning
ITALIA. Italienske partisaner behersker fjelldistriktene paa grensen mot
Frankrike og samarbeider med franskmennene. Paa Adriaterhavsfrenten har
polske tropper gaatt til anrop, inntatt tre mindre byer og gaatt over
elva Cassano og larst fast tyske styrker som ville trekke seg nordover.
Churchill er for tiden ved 5. arme i Italia. Han holdt nylig en tale til
soldatene og sa at de hadde utrettet store ting, men at andre og større
hendinger laa foran dem. Det har vært kraftig bombing av tankfabrikker
nær Speier i Østerrike, oljeraffinerier i Tsjekkoslovakia og maal i polsk
Øvre Schlesien. Store kamper er i gang flere steder i Jugoslavia.
ØSTFRONTEN. I Latvia rykker russene mot Riga, og det kjempes i utkanten
av Dorpat. Jernbanen Tallinn/Riga er under artilleri-ild. SS-tropper er
kastet tilbake øst for Warsjawa, og polakkene kjemper inne i byen. Lengre
sør er byen Sandomierz tatt og 2 tyske divisjoner ødelagt. Tyskerne meldet
om russiske angrep paa Romania-fronten. 1 tysk transportskip senket og
2 andre skadet under angrep paa Kirkenes havn.
JAPAN. Amerikanske kjeppelastninger har bombet Yawata og Nagasaki.
I Amerika har de amerikanske, russiske og engelske delegerte aapnet kon-
feransene om etterkrigstiden. Formannen for den britiske delegasjon ut-
talte: Vi maa alt idag legge rammen om den organisasjon som skal sikre
freden.

Den 3. september 1945

KONGESPEILET

Innsamlingsnummer

Innsamlingen til krigens ofre. Okkupasjonstidens frie presse, ogsaa kalt
den "illegale" Presse, har sett det som sin siste oppgave å yte sin innsats
i hjelpearbeidet for krigstidens ofre. Paa et møte som representanter for
den illegale presse holdt i forbindelse med et påtenkt festmøte, ble det
besluttet å nedsette et arbeidsutvalg paa 4 medlemmer, som i nær tilknyt-
ting til Nasjonalhjelpen skulle forestå en innsamling til fordel for de
av krigstidens ofre som trengte øyeblikkelig hjelp. Det er derfor vi nå
retter en henvendelse til Den "illegale" presses lesere om å bidra sitt
til at innsamlingen kan bli en suksess. Prosen er denne gang:
"Nordmenn, slutt opp om vår innsamling. Ia de som trenger det få øyeblik-
kelig hjelp."

I fem lange krigsår arbeidet nordmenn under tyskernes og nazistenes åk,
og nå tar vi til å få en oversikt over hva kampen har kostet. Landsmenn
er myrdet, med eller uten dom, landsmenn er gått til grunne i tilintet-
gjørelsesleirene i Tyskland og andre steder i Europa. Andre er gått til
bunns med handelsflåten, fallt i kampen til lands, i marinen og i fly-
våpnet. Det er tusener av hjem som sitter tilbake uten forsørgere. Vi plik-
ter å yte vår hjelp til dem. Men det er ikke bare til disse at hjelpen må
nå frem. Vi må søke å nå frem til alle som i ordets videste forstand er
krigstidens ofre. De som er kommet hjem fra fengslene og konsentrasjonslei-
rene, ødelagt paa sjel og legeme, de som har tapt alt sitt ved fiendens over-
grep og de som har fått sin helse undergravet i det daglige strev hjemme.
Arbeidet blir stort og oppgavene krevende. De som har tapt arbeidsevne og ik-
ke fått den tilstrekkelige stønad av det offentlige, må vi nå frem til. Vi må
ogsaa hjelpe dem som trenger hjelp for å komme igang med sitt arbeide. -
Hjelp til selvhjelp. Alle må vi hjelpe så de kan komme på fote uten bit-
terhet. Hjelpeaksjonen er ikke begrenset til noen enkelt landsdel, men
tar sikte paa alle nødsteede nordmenn i bygd og by i hele landet. Vår opp-
gave er å lette vilkårene der hvor offentlige tiltak viser seg ikke å
strekke til, hvor hjelpen kommer for sent, eller hvor man ellers ville
vise til forsorgsvesenet. De innkomne beløp anvendes straks til dekning
av øyeblikkelige utgifter i forbindelse med spesielt aktuelle hjelpe-
aksjoner, som man har kjennskap til og billiger i krigstidens ånd.
Innsamlingen skjer gjennom Den "illegale" presses distributører. Disse
distributører har kuponger som lyder paa kr. 2.- og kr. 5.-. Alle som
ønsker å yte sitt bidrag til innsamlingen, enten de evner å gi meget
eller lite, kjøper et større eller mindre antall kuponger som samtidig
gjelder som kvittering. Beløpet må for kontrollens skyld ikke gis til
noen distributør uten at vedkommende leverer kuponger for beløpet.
Hver distributør er ansvarlig for et bestemt antall. Skulle noen ønske å
gi større beløp, hvilket vi tror mange ønsker, kan dette gjøres ved å
innbetale beløpet til hvilket som helst postkontor i landet paa girokonto
nr. 11732. Vi henstiller til alle gode nordmenn om å slutte opp om inn-
samlingen. Den tar sikte paa krigens viktigste avsnitt: Seiren over endel
av de vanskeligheter den skapte. Landsmenn skal bli hjulpet så de kommer
best mulig på fote uten å få følelsen av å være understøttet person. Og
Den "illegale" presses lesere har rett til å være med å yte denne ares-
hjelp. Landsmenn, slutt opp om vår aksjon etter evne, hjertelig og i
forståelse av at det er viktigere å vinne freden enn krigen.
Freden var tross alt målet.

Den "illegale" presses Arbeidsutvalg.
Haakon Flesje, formann.